

Delårsrapport med prognos 2 2022

Programnämnd samhällsbyggnad

Beslutad av Programnämnd samhällsbyggnad, 29 september 2022

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Bedömning och analys av förvaltningschef med samordningsansvar	4
2.1 Analys av verksamhetens prognos.....	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	5
2.3 Förväntad utveckling	6
3. Sammanfattande iakttagelser.....	7
4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål	9
4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft	10
4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	13
4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	16
4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet.....	19
4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	24
4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	28
5. Analysunderlag – ekonomi.....	31
5.1 Enheternas delårsresultat och prognos	33
5.2 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	36
5.4 Investeringar	36

1. Förslag till beslut.

Prognosen 2022 för de skattefinansierade verksamheterna visar på en negativ budgetavvikelse på -18,6 mnkr, där negativa avvikelser prognostiseras inom Tekniska nämnden (-3,7 mnkr), Kulturnämnden (-0,3) och Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet (-20,7 mnkr).

Prognosen är 4,0 mnkr sämre än prognos 1, vilket främst beror på försämrade prognoser inom Tekniska nämnden och Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet.

Byggnadsnämnden (2,1 mnkr), Miljönämnden (3,3 mnkr) och Fritidsnämnden (1,0 mnkr) väntas redovisa överskott mot budget 2022.

För de skattefinansierade investeringarna prognostiseras 494,1 mnkr nyttjas, vilket motsvarar en förbrukning på 86 procent av den totala investeringsbudgeten. Detta under förutsättning att rådande tidplaner håller.

Inom de taxefinansierade verksamheterna prognostiseras en total negativ avvikelse på -12,7 mnkr där VA förväntas redovisa ett överskott på 0,6 mnkr medan Avfall prognosticerar en negativ avvikelse på -13,3 mnkr. Avvikelserna redovisas mot respektive verksamhets egna kapital.

Totalt prognostiseras 485,6 mnkr av de taxefinansierade verksamheternas investeringsbudget att nyttjas, vilket motsvarar en förbrukning på 83 procent av budgeten för 2022.

Förvaltningens förslag till Programnämnd samhällsbyggnad:

1. Programnämnd samhällsbyggnad fastställer Delårsrapport med prognos 2 för 2022.
2. Delårsrapporten överlämnas till Kommunstyrelsen för vidare hantering.

2. Bedömning och analys av förvaltningschef med samordningsansvar

2.1 Analys av verksamhetens prognos

Nämndens uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillätsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

Programområdets verksamheter har under perioden fortsatt hanterat påverkan från det förändrade omvärldsläget. Effekter märks främst genom det försämrade ekonomiska läget som bland annat har en negativ effekt på investeringar inom programområdet.

Under våren har det skett en återgång till arbetsplatsen i takt med att pandemirestriktioner avvecklats och verksamheten hittar nu formen i det nya flexibla arbetslivet. I början av perioden fick krigsutbrottet i Ukraina vissa effekter på programområdets verksamhet. Förvaltningarna i programområdet deltog i den kommunövergripande stabsorganisation som hanterade kommunens krisarbete under våren. Förberedelser inför den nya nämndorganisationen och förvaltningsorganisationen pågår. Ett viktigt och omfattande arbete kopplat till den nya nämndorganisationen är förberedelserna som behöver ske i kommunens ärendehanteringssystem W3D3, där alla pågående ärenden behöver flyttas till den nya nämndserien och det som är avslutat ska stängas på ett korrekt sätt med samtliga handlingar i befintlig nämndserie.

Under våren kom goda resultat för Örebro kommun i NKI-undersökningen som rankar företagares nöjdhet med kommunens myndighetsutövning inom områden som bygglov, miljöskydd, livsmedelskontroll, serveringstillstånd, markupplåtelse och brandskydd. NKI:et låg på 77, vilket är i topp bland landets största kommuner.

Programnämnden bidrar i hög grad till alla de målområden, Kommunfullmäktigemål och inriktningar som är definierade i ÖSB.

Ekonomisk prognos

Programnämnd samhällsbyggnad prognostiserar för 2022 en negativ budgetavvikelse på -18,6 mnkr för de skattefinansierade verksamheterna. Negativ avvikelse prognostiseras inom Tekniska nämnden (-3,7 mnkr), Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet (-20,7 mnkr) och Kulturnämnden (-0,3 mnkr). Fritidsnämnden (1,0 mnkr), Byggnadsnämnden (2,1 mnkr) och Miljönämnden (3,0 mnkr) prognostiserar positiva avvikelser. Av nämndens negativa avvikelse hänförs större delen till färdtjänsten som prognostiserar en negativ avvikelse på 17,6 mnkr.

Inom de taxefinansierade verksamheterna prognostiserar VA en negativ avvikelse på -0,6 mnkr och Avfall en negativ avvikelse på -13,3 mnkr. Avvikelserna redovisas mot respektive verksamhets egna kapital.

Programnämnd samhällsbyggnads skattefinansierade investeringsbudget uppgår för närvarande till 573,9 mnkr, varav 130,0 mnkr utgörs av exploateringsinvesteringar. Under 2022 prognostiseras 494,1 mnkr att nyttjas, vilket motsvarar en prognostiserad förbrukning på 86 procent av total budget förutsatt att nuvarande tidplaner håller. Om prognosen håller skulle det innebära en högre procentuell förbrukning av

investeringsmedel än på flera år. En förbrukning på 86 procent bedöms som en mycket bra nivå på genomförandekapacitet av investeringsprojekt.

Budgeten för taxefinansierade investeringar uppgår till 583,9 mnkr för 2022, varav 114,8 mnkr är överförda medel från 2021. Totalt prognostiseras 485,6 mnkr att nyttjas vilket motsvarar en förbrukning på 83 procent av budgeten för 2021.

Driftkostnadskonsekvenser av investeringarna finansieras inom verksamheternas egen budget och ska därmed rymmas inom intäkterna från taxor och avgifter.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

- Programområdet förbereder sig för den omorganisation som kommer att ske vid årsskiftet i vilken Programnämnd samhällsbyggnad försvinner och förvaltningarna organiseras under nya nämnder. Förvaltningarna arbetar nu med att skapa en tydlig och effektiv förvaltningsorganisation som ska ge kommande nämnder ett ändamålsenligt stöd.
- Organisatorisk flytt av Lokalförsörjningsenheten från Stadsbyggnad och PNS till Kommunstyrelseförvaltningen och KS genomfördes enligt plan den 1 juli 2022.
- Förvaltningen för Utbildning, försörjning och arbete beslutade 2021 om förändringar i sitt uppdrag kopplat till natur- och kulturresevatnen som trädde i kraft vid årsskiftet 2022. Det har lett till en ökad driftkostnad för Naturvårdsenheten när skötsel och drift i stället behöver handlas upp av extern aktör. Oro för kommande kostnadsökningar är avstämnda och beslutade av rådsberedningen under 2021.
- Samarbete med Region Örebro län fortsätter för att fokusera arbetet med att komma i balans med färdtjänstekonomin.
- Etableringen av den nya deponin på Atleverket pågår vilket säkerställer kapacitet för Örebro kommun att kunna erbjuda fortsatt säker hantering av deponiavfall och förorenade massor för en lång tid framåt.
- Arbetet med BRT pågår enligt tidplan, delsträcka 1 och 2 är färdigställda och ytterligare delsträckor i etapp 1 har påbörjats under året med upphandling och beställning av projektering.
- Arbetet med bidragsöversynen har fortsatt. En ny bidragsmodell har arbetats fram med förslag till bidragsgivning till olika typer av kulturverksamheter samt till studieförbund. Det finns även tydligare kopplingar mellan bidragsgivningen och styrdokument och program inom Örebro kommun. Förslaget är nu ute på en remissperiod och den slutliga versionen planeras antas i december.
- För att säkerställa en god handläggning av ärenden som innebär markanvändningsbeslut som berör jordbruksmark har en vägledning för hantering av jordbruksmark i fysisk planering tagits fram och implementeras nu i berörda verksamheter.
- Förvaltningen av Karlslunds och Wadköpings fastighetsbestånd övergick 1 juli 2022 från Kultur- och Fritidsförvaltningen till Stadsbyggnad. Ansvaret för yttermiljö och planering i Karlslund övergick också till Stadsbyggnad.

- Under året har Park och gata arbetat med investeringssatsningen inom belysningen i de centrala delarna i staden.
- Arbetet med lekmiljöer kopplat till FN:s barnkonvention har resulterat i att Parkenheten har fått 2021 års Kvalitetspris som inneburit ett stipendium om 100 000 kr för kompetensutveckling och produktion av en film som beskriver utvecklingsarbetet.
- Genom en ambitionshöjning beviljades föreningen SceniT ett utökat bidrag med 350 000 kr per år för att öka öppethållandet och stärka kvalitén på den teckenspråkiga fritidsgården ”Fritte”. Fritidsgården har genom det ökat öppet hållandet från två till tre kvällar i veckan samt att den samordnartjänst som ansvarar för verksamheten kunnat utökas till heltid. Det har bidragit till en mer tillgänglig fritidsverksamhet på stabilare grunder för den teckenspråkiga målgruppen.

2.3 Förväntad utveckling

Örebro kommun hade mellan åren 2015 och 2020 en kraftig ökning i invånarantal med en ökning om cirka 2 500 - 3 000 personer per år. Pandemin medförde en förändring i ökningen av invånarantalet som avstannat under de senaste åren. Studenterna och restriktionerna kring fysisk undervisning tros vara den starkast bidragande orsaken till det negativa flyttnettot eftersom åldersgruppen 20–29 år minskat mest. I mars prognostiserades befolkningsökningen till 1 558 invånare, den har nu reviderats till 868. Effekterna på lång sikt är fortfarande svåra att förutse, men risken finns att tappat under pandemin gör att tidigare prognoser inte nås när pandemin är över och restriktionerna lättar. Den långsiktiga prognosen fram till 2031 har även den reviderats till 173 000 personer vilket är färre än vad tidigare prognoser visat på.

Under mandatperioden (2018-2022) kommer Byggnadsnämnden via lagakraftvunna detaljplaner ha skapat möjlighet för 3 700 nya bostäder, eventuellt finns möjlighet till ytterligare 500 bostäder innan årsskiftet. Det betyder att målet om 4 000 nya bostäder under mandatperioden är osäkert. Flera större detaljplaner som initialt bedömts komma till antagande under 2022 har dragit ut på tiden på grund av omfattande utredningar samt dispenser hos Länsstyrelsen.

Efterfrågan på verksamhetsmark är fortsatt mycket hög. Trots en god planreserv och hög efterfrågan på både verksamhetsmark och mark för bostadsbyggande kan kommunen inte erbjuda verksamhetsmark i den omfattning som efterfrågas. Det beror på en markant ökad efterfrågan samt långa ledtider för att projektera och bygga teknisk infrastruktur, där tiderna från antagen detaljplan till utbyggd infrastruktur är ca fyra år. Nämnden ser därför en brist på byggklar och kommunägd verksamhetsmark att erbjuda marknaden för 2023.

Kommunen som helhet befinner sig just nu i en stor omställningsperiod med anledning av beslutade organisationsförändringar – både vad det gäller ny nämndstruktur och därefter kommande förvaltningsstruktur. Det arbetet kommer att ge effekt på hur vi arbetar framåt.

Kommunen har en fortsatt ett tufft ekonomiskt läge. Det innebär att arbete behöver ske fokuserat på att hitta smartare arbetssätt som kan möjliggöra för att klara grunduppdraget samtidigt som utveckling behöver kunna ske.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de sex målområdena. Nämnden redovisar de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden som finns inom varje målområde.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	<p>Vid halvårsskiftet förändrades organisationen för Karlslund och Wadköping vilket kommer leda till en mer effektiv förvaltning och samordnad utveckling av områdena.</p> <p>Tillgänglighetsarbete kring Hjälmarens pågår.</p> <p>Digitaliseringen på Bygglov fortsätter både för interna processer och i funktioner ut mot sökande.</p>	<p>Möta upp den ökande medborgarkontakten avseende felanmälan, synpunkter och klagomål.</p> <p>Metoder och former för dialog med medborgarna bör ses över för att bättre kunna följa upp dessa.</p> <p>Fortsatt utmaning att bedriva hälsofrämjande kultur- och fritidsaktiviteter i miljöer där drogrelaterad kriminalitet i för stor utsträckning påverkar stadsdelens upplevda trygghet.</p>
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	<p>Feriepraktik genom Summer college har genomförts med case från programområdet.</p> <p>Detaljplaneläggning pågår för mark som ytterligare möjliggör många och större företagsetableringar.</p>	<p>Tiden från planuppdrag till antagande av detaljplan är fortfarande relativt lång för fastighetsägare som önskar planläggning.</p> <p>Det finns för lite planlagd verksamhetsmark kopplat till efterfrågan.</p>
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	<p>Inom flera pågående detaljplaner möjliggörs plats för gruppboenden och trygghetsboenden</p> <p>Under året har arbetet med att utveckla nya tillsynsmetoder för effektivare tillsyn gentemot illegala verksamheter påbörjats av Miljönämnden.</p> <p>Investeringsatsningen på belysning i de centrala delarna i staden ökar känslan av trygghet.</p> <p>En analys har genomförts av trygghetsskapande åtgärder vid Järntorget.</p>	<p>Oklart hur det fortsatta arbetet med illegala verksamheter ska finansieras.</p> <p>För att öka tryggheten och livskvaliteten för kommuninvånarna krävs ökade resurser till drift, underhåll och reinvesteringar så att vi kan uppnå en godtagbar standard.</p> <p>Arbetsmetoder för att integrera social hållbarhet och trygghetsfrågor i Byggnadsnämndens verksamhet, är inte helt utvecklade</p>

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
		Fortsatt utmaning kring finansiering för en stabil verksamhet av Fritidsbanken i stad såväl som på landsbygden.
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	<p>Båtturer till Björköns naturreservat har utvecklats med fler turer och med utvecklad trafik till Vinön och Katrinelund.</p> <p>Park och gata har vunnit Örebro kommuns kvalitetspris för utvecklingsarbete kopplat till lekmiljöer.</p> <p>Den geografiska spridningen av planuppdrag är god och omfattar många stadsdelar och flera mindre tätorter.</p> <p>Ett flertal detaljplaner för småhus är under framtagande.</p>	<p>Tiden från planuppdrag till antagande av detaljplan ska minskas ytterligare genom effektivisering och optimering av planprocessen.</p> <p>Möjligheter för pendlarparkering och en fungerande parkeringsmarknad behöver fortsättas över.</p> <p>Risk finns att målet om att möjliggöra för 4000 bostäder under mandatperioden inte uppnås. (3700 bostäder bedöms säkra, eventuellt finns möjlighet till ytterligare 500 bostäder innan årsskiftet).</p> <p>Det finns för lite planlagd mark för småhustomter kopplat till marknadens efterfrågan.</p>
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	<p>Ett arbete med att restaurera utdikad skog och våtmark väster om Karlslund har påbörjats.</p> <p>En vägledning för hur jordbruksmark bör hanteras i fysisk planering har tagits fram.</p>	<p>Kommunens förvaltning av skog och jordbruksmark styr inte tillräckligt effektivt mot ökad ekologisk och social måluppfyllnad</p> <p>Vid utveckling av verksamhetsområden är de skapade miljöerna inte tillräckligt ekologiskt hållbara.</p>
Hållbara och resurseffektiva Örebro	<p>Arbetet med ökad digitalisering fortsätter och digitaliseringsforum har utvecklats till att bli ett organisatoriskt verktyg.</p> <p>Ny skrivning i planavtal säkrar ersättning för planarbetet, oavsett om detaljplanen vinner laga kraft eller ej.</p> <p>En resurs har rekryterats för att arbeta med barn- och ungdomar i Vivalla i projekt Mötesplats Väst</p>	<p>Mer arbete krävs för att få färdtjänstekonomin i balans.</p> <p>Fortsatt arbete med investeringsprocessen krävs.</p> <p>Upphandlingsenhetens begränsade kapacitet medför bland annat förseningar och fördyringar för upphandlade tjänster och varor inom Tekniska nämndens verksamhet.</p>

4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål

Programnämnd samhällsbyggnad har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk kvalitetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- en kort lista av de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målområdet.
- prognos för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat grunduppdrag.

Inom varje kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en kort beskrivning av utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Nämnden har i verksamhetsplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att belysa orsaker till avvikelser från uppställda mål.

4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft

4.1.1 Beskrivning av bidrag och analys av bidraget till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområde 1

Under mandatperioden finns en politisk målsättning att det genom planläggning ska möjliggöras för 4000 nya bostäder. Arbetet sker utifrån de ställningstaganden som finns i översiktsplanen. Programområdet kommer att, via lagakraftvunna detaljplaner, ha skapat möjlighet för 3 700 nya bostäder under mandatperioden. Det betyder att målet om 4 000 nya bostäder är osäkert. Flera större detaljplaner som initialt bedömts komma till antagande under 2022 har dragit ut på tiden på grund av omfattande utredningar samt dispenser hos Länsstyrelsen.

Arbetet med att skapa livsmiljöer för god livskvalitet har i många avseenden kommit långt i Örebro. Under året har arbetet fortsatt med skapa attraktiva gröna mötesplatser, lekmiljöer, lekotoper och aktivitetsytor på olika platser i kommunen. De gröna mötesplatserna och de gröna stråken som binder samman staden är pusselbitar i arbetet för folkhälsa, goda uppväxtvillkor och integration. Arbete med att inkludera barn och unga i förändringsarbete som rör barn och unga kommer att fortsätta ske som ett led i att efterleva Barnkonventionen. Ett större dialogprojekt har genomförts med barn och unga inför kommande arbete med att bygga om en lekmiljö i Baronbackarna. Park och gata samarbetar med Örebro universitet kring utvärderingen av de senaste årens arbete med att skapa attraktiva mötesplatser och lekmiljöer genom ett förändrat synsätt på lek. Flera satsningar har gjorts i Karlslund under perioden, en ny badplats har öppnats, information tillgängliggjorts och befintliga stigar har förbättrats. Karlslund är ett stadsnära område med höga kulturmiljövärden och goda möjligheter för många att ta sig till området. Under året har en ny organisation för Karlslund och Wadköping implementerats med syfte att leda till en mer effektiv förvaltning och samordnad utveckling av områdena. Under året har även en kanotled på Hjälmarens och Svartån lanserats som ett led i att utveckla och tillgängliggöra Hjälmarens.

Den temporära konstupställningen OpenArt har genomförts under sommaren och in i september. Utställningen tillgängliggör konst för allmänheten genom utställningar och installationer över hela staden.

För att bidra till ett samhälle där alla får plats och för att avlägsna ekonomiska hinder i syfte att öka möjligheterna att utöva fritidsaktiviteter och delta i friluftsliv bidrar nämnden genom att minska skillnader i livsvillkor mellan kommuninvånare. Arbetet med att hitta en permanent lösning för de två fasta utlånings ställen av sport- och fritidsutrustning, Fritidsbanken¹, som idag finns i kommunen har fortsatt. Under loven har den ordinarie verksamheten utökats med en mobil verksamhet som besökt ett flertal platser, både i city, olika stadsdelar samt på landsbygden. Återbruket gynnar både folkhälsan och miljön, och blir ett verktyg i arbetet med Agenda 2030.

Under våren genomförde Sveriges Kommuner och Regioner enkäten ”Kritik på Teknik”. Enkäten visade att Örebros kommuninvånare är missnöjda med standarden på gator och vägar samt standarden för gång och cykelvägar. Det har däremot skett en ökning i andelen positiva till hur snöröjningen och halkbekämpningen fungerar. Upplevelsen av att det är rent på kommunens torg och trottoarer har minskat, likaså upplevelsen av skötsel av lekredskap vid lekplatser och lekparker. Innevånarna har en mycket positiv och trygg inställning till kvaliteten på dricksvattnet och inställningen till hämtning av hushållsavfall är fortsatt hög.

¹Det så kallade Fritidsbanken kan liknas med ett bibliotek men med sport- och fritidsutrustning. Att låna är gratis och man kan nyttja utrustningen i upp till två veckor.

4.1.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska.

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle.

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer.

Kultur- och fritidslivet i Örebro kommun ska vara tillgängligt för alla.

Inriktningar som omhändertagits 2022 genom nämndens åtaganden:

- Stödet till civila samhället ska stärkas. Kommunens verksamheter ska tillsammans med det civila samhället och andra aktörer hitta nya former för samverkan i arbetet för ökad gemenskap och inkludering.
- En kommunövergripande strategi tas fram för att tydliggöra kommunens samlade arbete med evenemang.
- Örebro kommun ska stödja och tillvarata det civila samhället och dess aktörer i deras integrationsfrämjande arbete för att stärka språk och sociala kontakter såväl som fysisk och psykisk hälsa.
- Kulturkvarteret har etablerats som Örebros nya mötesplats och ett nav för skapande, demokrati och medborgarinflytande. Ett särskilt fokus ska vara att locka fler barn, ungdomar och nya grupper.
- Den kommunala servicen på landsbygden ska öka.

Nämndens åtagande:

- Arbeta enligt de långsiktiga åtaganden som beskrivs i överenskommelsen mellan Örebro kommun och det civila samhället.
Status: Pågående.
- Delta i det kommunövergripande arbetet med att ta fram en strategi för evenemang för de delar av programrådets verksamheter som berörs.
Status: Pågående. Berörda förvaltningarna har inkommit med synpunkter på ett första förslag på strategin. Under hösten ska förslaget skickas ut på remiss.
- Vid planering av offentlig och kommersiell service samt andra besöksintensiva platser ska funktion för att möjliggöra en ökad integration beaktas i enlighet med översiktsplanen.
Status: Pågående. Inom programrådet arbetas det kontinuerligt med att planlägga för miljöer som främjar integration.
- Genomföra medborgardialoger. Dialogformerna kan variera, de kan ske med digitala verktyg eller i form av direkta mötesformer.
Status: Pågår kontinuerligt. Omställningen som gjordes under pandemin har visat möjligheten för digitala lösningar för dialoger. Programrådet verksamhet arbetar med att hitta former för effektiva dialoger med medborgare framöver för de olika områdena inom programrådet.

- Fortsätta arbeta för att Kulturkvarteret etableras som Örebro's nya mötesplats och nav för skapande, demokrati och medborgarinflytande.
Status: Pågående. Samarbetet inom Kulturkvarteret har etablerats. Med syfte att verka för att det finns ett varierat utbud av stora och små arenor för såväl amatörer och ideella föreningar som den professionella kulturen ingår programrådets förvaltningsrepresentanter i programrådet som har etablerats.
- Fortsätta arbeta med förbättrade förutsättningar till service på landsbygden, exempelvis genom att främja att bebyggelseutvecklingen i kommunen fortsätter genom att ta fram detaljplaner för bostäder i utpekade bebyggelsekärnor där kommunen redan äger mark. Förutsättningar ska också stärkas för kommunens invånare, i stad som på landsbygd, att ta del av föreningsliv och kultur. Det möjliggörs exempelvis genom att implementera Fritidsbanken samt att bredda bibliotekens utlåningsverksamhet utifrån nya behov.
Status: Pågående. Detaljplaner tas fram i olika delar av kommunen, utifrån givna detaljplaneuppdrag och i enlighet med översiktsplanen. Detta skapar förutsättningar för att lokala kärnor kan utvecklas vilket i sin tur bidrar till att den kommunala servicen på landsbygden kan öka. Fritidsbanken har under året haft mobil verksamhet som besökt flera platser i kommunen under skolloven.
- En ny lekotop (en naturlig miljö med höga lekvärden där lek och landskap är sammanflätade) ska tillkomma i något av kommunens landsbygdsområden. Lekotoper bidrar till sociala värden, ekosystemtjänster och biologisk mångfald i den fysiska miljön.
Status: Pågående. Under våren har en lekmiljö i Kilsmo byggts om. Två lekmiljöer i Garphyttan samt en lekmiljö i Vintrosa kommer att byggas om under hösten.
- Förutsättningar för, och utbud av ett tillgängligt kulturliv ska säkras. För att bidra till ökad inkludering, gemenskap och motverka isolering ska nämnden arbeta för tillgängligt kulturliv utifrån de ställningstaganden som finns i Örebro kommuns kulturpolitiska program och genom verksamheter som till exempel Kulturskolan.
Status: Pågår kontinuerligt.
- Förutsättningar för och utbud av fritids-, friluft- och idrottsutövande ska säkras. För att främja fysisk aktivitet hos en stor del av kommuninvånarna bör satsningar göras på anläggningar för både spontana och organiserade aktiviteter utifrån de ställningstaganden som finns i Örebro kommuns idrottspolitiska program. Bland annat bör ett kompensatoriskt förhållningssätt tillämpas för att säkerställa en jämställd resursfördelning.
Status: Pågår kontinuerligt. En bidragsöversyn har genomförts under året och en ny bidragsmodell har arbetats fram som planerat kommer att beslutas innan årsskiftet.

4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

4.2.1 Beskrivning av bidrag och analys av bidraget till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområde 2

Summer college genomfördes även i sommar med arbeten om Olof Palmes torg, Resecentrum och Oset/Rynningeviken. Summer college är ett samarbete mellan Örebro kommun och Örebro universitet och är feriepraktik för ungdomar som under sommaren arbetar med olika case (utmaningar) som kommunen valt ut. Deras perspektiv är mycket värdefulla för den fysiska utvecklingen av Örebro, och samtidigt bidrar praktiken till delaktighet och inblick i hur kommunens organisation arbetar.

För att säkerställa Örebros utveckling och möjligheter till lärande, utbildning och arbete genom hela livet finns det en god medvetenhet om behov av skolverksamhet, arbetsplatser, verksamhetsmark samt parkytor och grönområden i arbetet med planprogram och planläggning. En detaljplan för att möjliggöra ett större verksamhetsområde med kombiterminal i Törsjö är under framtagande. Detaljplanen är viktig för att frigöra mark för bostäder i centrala Örebro, genom att omlokalisera verksamheter på Holmen och i CV-området. Detaljplanen omfattar 110 hektar och när den är antagen och laga kraftvunnen kommer den innebära att det ökar kommunens tillgång till detaljplanlagd verksamhetsmark. Vidare pågår även planarbete för att möjliggöra en utbyggnad av östra sidan av Örebro flygplats, fortsatt utveckling av Berglunda samt planuppdrag för ytterligare utveckling i Bettorp och Munkatorp. I Palmbohult och Bettorp äger kommunen planlagd mark för verksamheter, som nu har markanvisats. Trots insatserna ovan råder det i dagsläget viss brist på verksamhetsmark i kommunens planreserv.

Nya arbetsformer som möjliggörs i Örebromodellen, bland annat genom projektet *Vi ger arkitekten makten* och markanvisningen av Tamarinden, visar på att det finns ett stort intresse för att etablera sig, testa nya metoder och vidareutveckla företag och myndigheter i Örebro. Genom detta bidrar nämnden även till att fler människor ska kunna försörja sig. Det finns en god samverkan med lärosäten, framför allt med Örebro universitet, om utbildningsinnehåll och mottagandet av praktikanter för att stärka människors framtidsutsikter på arbetsmarknaden och Örebros kompetensförsörjning.

Nämnden bidrar till målområdet genom att skapa förutsättningar för befintliga och tillkommande verksamheter att utvecklas och etableras. Arbetet med att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt sker bland annat genom planläggning, genom aktivt deltagande på den nationella arenan samt via systematiska dialoger och samverkan med näringslivet, civilsamhället och akademien. Detta är en del av verksamhetens löpande arbete där det finns en daglig kontakt med befintliga verksamheter samt nya intressenter och investerare.

Stadsbyggnad har ett pågående arbete med så kallade "lekotoper", där verksamheten arbetar med de olika ekosystem-tjänsterna och integrerar dem i lekmiljöerna. Dessa lekmiljöer bidrar till att stärka barns goda lek- och lärmiljöer i deras närområde och är något som kompletterar den lek- och lärmiljö som finns i skolan. Även arbetet med *Riktlinjer för friyta* blev klart under våren och tydliggör barns behov av friyta.

4.2.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Måluppfyllelsen i skolan ska öka

Målet bedöms inte som relevanta för nämnden då de inte ligger inom ramen för Programnämnd samhällsbyggnads uppdrag.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar barn och elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential.

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning.

Kommunens arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utan för arbetsmarknaden.

Inriktningar som omhändertagits 2022 genom nämndens åtaganden:

- Systematiskt arbeta för god dialog med det lokala och regionala näringslivet i syfte att stärka samarbetet kring hållbar tillväxt och kompetensförsörjningsfrågor.
- Vidareutveckla det serviceinriktade förhållningssättet med effektiva processer gentemot näringslivet.

Nämndens åtagande:

- Nämnden ska fortsätta att ta initiativ till att utveckla enkla kontaktvägar mellan programområdets verksamheter, näringslivet och kommunens Näringslivskontor.
Status: Pågående, bland annat regelbunden avstämning mellan exploateringens verksamhetsteam och näringslivskontoret. Näringslivet träffas i olika mötesforum där kontaktvägar in finns och möten sker kring etableringsfrågor både vid nyetablering samt vid utveckling av befintliga företag.
- Utveckla förutsättningarna för befintliga och tillkommande verksamheter att utvecklas och etableras. Detta sker bland annat genom strategisk markförsörjning, aktivt deltagande på den lokala, regionala och nationella arenan samt via systematiska dialoger.
Status: Pågående. Arbetet med att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt sker bland annat genom planläggning, genom aktivt deltagande på den nationella arenan samt via systematiska dialoger och samverkan med näringslivet, civilsamhället och akademien. Detta är en del av verksamhetens löpande arbete där det finns en daglig kontakt med befintliga verksamheter samt nya intressenter och investerare.
- Samverka med lärosäten för att utveckla utbildningsinnehåll som kan bidra till ett stärkt underlag på arbetsmarknaden utifrån perspektiven attrahera och rekrytera kompetenser.
Status: Pågår kontinuerligt.

- Barn och unga ska ha tillgång till attraktiva lekmiljöer, mötesplatser och aktivitetsytor. God tillgång till gröna miljöer bidrar till en ökad livskvalitet och folkhälsa, minskade ojämlika uppväxtvillkor och främjar en meningsfull fritid.
Status: Pågående. Arbetet med lekotoper fortsätter att utvecklas och genererar stort intresse. Nya lekmiljöer, stigar och rastplatser utvecklas i Karlslund för att stärka områdets sociala ytor och inkludera fler målgrupper.

4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

4.3.1 Beskrivning av bidrag och analys av bidraget till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområde 3

Med anledning av det säkerhetspolitiska läget i Europa har delar av verksamheten haft ett ökat fokus på förebyggande krisberedskap under perioden. Detta inkluderar att se över rutiner i händelse av elavbrott, drivmedelsransonering och leveranser för att tillse att verksamheter fortsatt kan bedrivas. Ledningsgrupperna inom förvaltningarna har tagit fram och uppdaterat omfällsplaner som en del i det övergripande kontinuitetsarbetet. Representanter för verksamheterna deltar också i det mötesforum som Säkerhetsavdelningen har startat, *Forum för krisberedskap och civilt försvar*. Utifrån beslutat styrdokumentet för nödvattenförsörjning i Örebro kommun en nödvattenplan att tas fram under 2022.

Genom nämndövergripande samverkan inom programområdet och tillsammans med andra parter som till exempel Partnerskapet, Brottsförebyggande rådet (BRÅ) och kriminologiavdelningen på Örebro universitet utvecklas programområdets trygghetsskapande arbetssätt. Arbetet fortsätter med att stärka befintliga verktyg och samarbetsprocesser samt etablera nya, givande sådana för att ta arbetet med social hållbarhet vidare. Samarbetet kan vidareutvecklas, med ännu bredare deltagande – både inom programområdet och utanför.

Utformning och gestaltning av livsmiljöer kan medföra ett positivt rörelsemönster över dygnets alla timmar där möten mellan människor i olika vardagliga ärenden kan förstärka upplevelsen av trygghet. I planprogramarbetet skapas förutsättningar för tryggare miljöer genom att identifiera brister och planlägga för miljöer som främjar integration, kopplar samman stadsdelar, tillskapar mötesplatser och tryggare rörelsestråk. Barnens trygghet, tillgänglighet och säkerhet i livsmiljöer är en prioriterad fråga. Det pågår arbete med trafiksäkerhetsåtgärder för barn i samband med trafikmiljöinvesteringar på allmän plats. Arbetet med huvudcykelstråk fortsätter för att få säkrare cykelbanor och ökad trygghet genom att fler cyklar. Utöver planprogrammen kan riktade insatser göras för att förbättra tryggheten. Ett exempel på detta är den grundläggande analys som gjorts av Järntorget som hjälper verksamheten att göra överväganden om hur platsen kan utvecklas kopplat till image, sociala frågor och fysiska delar. En ytterligare del i att skapa trygga miljöer är genom att kulturmiljöer och kulturvärden tas tillvara och utgör en självklar, synlig och uppmärksam del av Örebro kommun.

Det behövs ökade insatser för att komma till rätta med kriminalitet och droghantering som påverkar livsmiljön i vissa områden. Det gäller inte minst barn och unga som ska slippa den otrygghet och begränsning i livsutrymme som det innebär. En nyckelfaktor är att kunna tillföra de friskfaktorer som skola och fritidsaktiviteter skapar. Samverkan inom Partnerskap Örebro och andra nätverk är viktiga pusselbitar i det arbetet. Genom att erbjuda kostnadsfria lån via Fritidsbanken ges möjlighet för att fler ska få chansen att kunna utöva aktiviteter. Tillgång till fritidshjälpmiddel är viktigt för att skapa inkludering och att fler ska kunna ha en aktiv fritid. Fritidsbanken har med sin mobila verksamhet under sommaren varit en del av Lov Örebros utbud. Lov Örebros områdesnära och kostnadsfria aktiviteter kräver ingen anmälan och är enkla för barn utan närvarande vårdnadshavare att delta på. Under året har en resursförstärkning skapat förutsättningar att arbeta långsiktigt och för en grund som sedan kan utökas med externa medel.

4.3.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kvaliteten inom vård och omsorg ska vara hög. För att nå dit är målet att bemanningen på vård- och omsorgsboenden ska öka och antal personal som en hemtjänsttagare möter ska minska.

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår ifrån individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan.

Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande och rehabiliterande insatser, samt förebyggande arbete.

Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd.

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska.

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet.

Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet.

Målen bedöms inte som relevanta för nämnden då de inte ligger inom ramen för Programnämnd samhällsbyggnads uppdrag.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer.

Inriktningar som omhändertagits 2022 genom nämndens åtaganden:

- Möjliggöra för fler trygghetsboenden och platser på vård- och omsorgsboenden.
- Fler gruppboendestäder ska byggas enligt den framtagna standardmodellen, fler aktörer ska beredas plats att bygga gruppboendestäder och upphandlingar av platser ska ske.
- Arbetet för att motverka och bryta människors ofrivilliga ensamhet ska stärkas. Örebro kommun ska i samarbete med andra aktörer och med hänsyn till rådande restriktioner hitta nya metoder för människor att mötas.
- Utifrån det arbete som görs med Effektiv samordning för trygghet och den nyligen framtagna brottsförebyggande strategin, ska den situationella och socialpreventiva samverkan med olika aktörer stärkas ytterligare för att öka tryggheten i Örebro.
- Barnkonventionen och barns rätt att ses som rättighetsbärare ska aktivt implementeras i hela kommunens organisation.
- Stödet till civilsamhällets aktörer som jobbar mot våld i nära relation ska öka. Samverkan med aktörer som jobbar mot hedersrelaterat våld och förtryck ska förbättras.

Nämndens åtagande:

- Genom grunduppdraget tillse att en planberedskap för tillkommande boenden för äldre och för trygghetsboendestäder finns. Sker i samverkan med LFE och i enighet med antagen lokalförsörjningsplan.

Status: Pågående. Lokalförsörjningsenheten är sedan 1 juli 2022 organiserade vid Kommunstyrelseförvaltningen som Lokalförsörjningsavdelningen, samverkan med programområdet fungerar fortsatt bra. Generellt är planberedskapen inom den översiktliga planering god men ett fortsatt intensivt och kontinuerligt arbete krävs för att säkra den framtida försörjningen av byggbar mark för bostäder, verksamheter och samhällsservice. Detta säkras via det kontinuerliga bostadsförsörjningsarbetet och analys av bostadsmarknadens utveckling.

- Utveckla mötesplatser runt om i Örebro kommun. Mötes- och samlingsplatser bidrar till att bryta isolering, stärka gemenskap och ökade möjligheter för människor att mötas.
Status: Pågående. Bland annat fortsätter Kulturkvarteret att utvecklas som en central mötesplats, och en resurs har rekryterats för att arbeta med barn- och ungdomar i Vivalla i projekt Mötesplats Väst.
- Förbättra upplevelsen av trygghet i det offentliga rummet i Örebro genom samverkan inom, och utanför, programområde Samhällsbyggnad. Insatserna kan även innebära ökade dialoger med civilsamhället och insatser med utgångspunkt i fysisk planering. Programrådets verksamheter deltar i den kommunövergripande samverkan med EST.
Status: Pågående.
- Prioritera insatser för ökad belysning i stadskärnan och ökat underhåll. Detta möjliggörs genom utökad investeringsbudget till underhållsinvesteringar och främst till belysning i stadskärnan. Den utökade investeringsbudgeten ger möjlighet att arbeta i kapp en del av underhållsskulden som finns avseende belysningen, och på så sätt bidra till bland annat ökad trygghet i stadskärnan.
Status: Pågående. Park och gata har arbetat med investeringssatsningen inom belysningen i de centrala delarna i staden. Verksamheten har haft stora utmaningar kopplat till snäv tidsram för planering-, projektering-, etablering- och genomförandefasen samt med personal- och kompetensbrist inom belysningsområdet, både internt och externt. De kostnadsökningar världsläget innebär har medfört att ursprungsplanen fått revideras.
- Digitaliseringsstrategin för programområde Samhällsbyggnad ska förverkligas i syfte att bidra till utvecklingen av Örebro som en smart stad vilket främjar trygga och goda livsmiljöer.
Status: Pågående. Digitaliseringsforum har under året blivit ett organisatoriskt verktyg som skapar möjlighet för kunskapsutbyte och främjar en enhetlig digitalisering för att förverkliga programrådets digitaliseringsstrategi.
- Fortsätta samverka med civilsamhället i arbetet mot våld i nära relation för de delar av programområdet som berörs.
Status: Pågående. Bland annat deltar förvaltningar inom programområdet i en central arbetsgrupp som startats under våren med syfte att hitta arbetsformer och synergieffekter mellan kommunens olika verksamheter. Ett kommungemensamt arbete kring Gruppvåldsinervention (GVI) väntas starta under hösten, programområdet kommer att delta i detta.

4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

4.4.1 Beskrivning av bidrag och analys av bidraget till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområde 4

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska skapa förutsättningar för kommunens invånare att leva ett gott liv utifrån egna önskemål och förutsättningar. Det handlar om att skapa sammanlänkade stadsdelar som möjliggör gränsöverskridande möten mellan människor samt närhet och tillgänglighet till bland annat mötesplatser, service samt fritidsaktiviteter. I kommunens kontinuerliga bostadsförsörjningsarbete analyseras bostadsmarknadens utveckling och åtgärder identifieras för att tillmötesgå de behov som finns på bostadsmarknaden avseende exempelvis olika målgruppers behov och fördelningen av bostäders upplåtelseformer, typer och storlekar.

Befolkningsökningstakten i Örebro kommun har avtagit under pandemin och ser de närmsta åren ut att fortsätta på en lägre nivå. Efterfrågan på detaljplaner är dock fortsatt hög och för att möjliggöra en ökad tillväxt krävs en god planberedskap för både bostäder och verksamheter. Ett särskilt planläggningsbehov finns för ökat utbud gällande verksamhetsmark och småhusbebyggelse. Detaljplaneenheten har ställt om och fokuserar nu på detta.

Flera markförvärv har gjorts under året och det pågår förhandlingar gällande objekt både i centrala omvandlingsområden samt de mindre tätorterna. Arbete med planprogram för Tybbleängen och Holmen pågår, liksom utvecklingsförslag för Pappersbruket. Arbete pågår med detaljplaner som kan möjliggöra för ett stort antal bostäder och verksamheter. Uppdragen är i olika skeden, men då merparten av dessa omfattar större ytor och även har stora krav på utredningar för att till exempel klargöra föroreningsituationer, arkeologi och kulturmiljö, tar de längre tid än vad som är önskvärt. Under mandatperioden kommer det via lagakraftvunna detaljplaner ha skapats möjlighet för 3 700 nya bostäder, eventuellt finns möjlighet till ytterligare 500 bostäder innan årsskiftet. Det betyder att målet om 4 000 nya bostäder under mandatperioden är osäkert. Flera större detaljplaner som initialt bedömts komma till antagande under 2022 har dragit ut på tiden på grund av omfattande utredningar samt dispenser hos Länsstyrelsen.

Antal hektar verksamhetsmark som har anvisats den senaste tiden är stor och när de nya områdena Bettorp och Palmbohult öppnats för marknaden är tillgången på byggklar verksamhetsmark godtagbar, men täcker fortfarande inte marknadens behov. För att detaljplanelagd mark ska bli byggklar krävs projektering och utbyggnad av teknisk infrastruktur. I dagsläget tar det cirka fyra år från antagen detaljplan till utbyggd infrastruktur. Det finns en risk att kommunen inte kan erbjuda byggklar mark i den utsträckning som det finns efterfrågan de närmsta åren. En del i att motverka detta är det arbete som görs med att se över Örebromodellen för att optimera processen ytterligare.

Genom naturvårdsarbetet skapas förutsättningar för fler att kunna ta del av naturupplevelser och närliggande turismmöjligheter. Under 2022 har båtturer till Björköns naturreservat utvecklats och försök med trafik till Vinön och Katrinelund har påbörjats. Parker och naturområden främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och uppmuntrar till möten mellan människor. Utveckling av parker och lekmiljöer kan även bidra till att medborgare söker sig till andra delar av staden än de man brukar vistas i, vilket bidrar till ökad integration och utbyte mellan människor från Örebros olika stadsdelar. Programområdet ser fortsatt ökade kostnader för renhållning kopplade till ökad användning av parker och naturområden.

Nya arbetssätt utifrån Grönstrategin och Barnkonventionen har resulterat i att flera attraktiva lekmiljöer och andra aktivitetsytor har skapats på olika platser i kommunen. Tegnérlundens plaskdamm iordningsställdes under våren för att sedan vara i drift under sommaren. Under året har arbete inletts med att anlägga ett nytt rekreationsområde vid det kommande Hedens bostadsområde samt för utvidgning av naturreservatet Ekeby ekhage och Markaskogens naturreservat.

Kommunens arbete för hållbart resande skapar förutsättningar för mer jämlika livsvillkor och möjliggör för invånarna att göra mer hållbara val i vardagen. Arbetet med utbyggnad av huvudcykelstråk har fortsatt. Arbetet med BRT pågår och följer tidplan.

Genomförande av pilotprojekt med pendelparkering har fortsatt under 2022 vilket i kombination med en fungerande parkeringsmarknad förbättrar möjligheterna till att kunna bo på landsbygden och besöka eller arbeta i staden.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 4	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2022
Har aktualiseringsprövning av översiktsplanen gjorts under innevarande mandatperiod?	Nej	Nej	Nej

4.4.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommunens invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor.

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer.

I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov.

Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens.

Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag.

Örebro kommun ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor.

Inriktningar som omhändertagits 2022 genom nämndens åtaganden:

- Fortsätta arbetet med att skapa förutsättningar för prismässigt efterfrågade bostäder i hela kommunen.
- Fortsätta arbetet med att ge förutsättningar för byggnation av fler småhus.
- Fortsätta genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT) tillsammans med Region Örebro län.
- Utveckla Örebros position som ledande logistiknav och säkerställa byggklar mark för etablering.
- Intensifiera arbetet med framtagandet av underhållsplaner i offentlig miljö.
- Utredda förutsättningarna för en mer effektiv och samordnad grönskötsel i hela kommunkoncernen.
- I dialog med offentliga aktörer, civilsamhälle och näringslivet ta fram utvecklingsplaner för Hjälmarens utveckling samt hela Kilsbergsområdet.

- Genomföra cykelfrämjande åtgärder för barn och unga.

Nämndens åtagande:

- Säkra att förutsättningarna för bostadsbyggande motsvarar befolkningstillväxtens behov. Planeringen inom programområdet följer centralt framtagna befolkningsanalyser i syfte att säkerställa att planeringen möter det demografiska behovet.
Status: Pågående. Det finns osäkerhetsfaktorer kopplade till prognoserna för kommande års befolkningstillväxt, till del beroende på förändrade flyttvanor under pandemin. Programområdet följer därför kontinuerligt befolkningsutvecklingen.
- Genom planläggning möjliggöra för 4000 nya bostäder. Tillgång till bostäder inom och utanför Örebro tätort ska finnas, med förutsättningar för att kunna leva och bo under livets alla skeden. Arbetet ska ske utifrån de ställningstaganden som finns i översiktsplanen.
Status: Pågående. Under mandatperioden kommer Byggnadsnämnden via lagakraftvunna detaljplaner ha skapat möjlighet för 3 700 nya bostäder, eventuellt finns möjlighet till ytterligare 500 bostäder innan årsskiftet. Det betyder att målet om 4 000 nya bostäder under mandatperioden är osäkert.
- Utveckla nya metoder för att åstadkomma olika och varierade typer av småhusbebyggelse.
Status: Pågående. Ett arbete med analys och prioritering för att åstadkomma en utbudsökning av småhusbebyggelse pågår inom Detaljplaneenheten.
- Fortsätta leda genomförandet av BRT tillsammans med Region Örebro län. Aktivt arbeta med kommunikationsinsatser under genomförandefasen samt inför införandet av BRT.
Status: Pågående. Arbetet följer tidplanen. Erfarenheter från genomförande av delsträcka 1 och 2 kommer att omhändertas i arbetet med kommande delsträckor i etapp 1.
- Stärka förutsättningarna för ett hållbart resande. För att bidra till klimatsmart, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag ska nämnden arbeta utifrån de ställningstaganden som finns i Örebro kommuns trafikprogram och i kommande trafikstrategi.
Status: Pågående.
- Arbetet med järnväg Oslo-Sthlm 2:55 ska fortsätta. Genomförandet av järnväg Oslo-Sthlm 2:55 förväntas medföra snabbare och mer miljövänliga resor till och från Örebro. Det förväntas även leda till en stärkt region utifrån ett arbetsmarknads- och boendeperspektiv.
Status: Pågående.
- Fortsätta arbetet med att marknadsföra Örebro som Sveriges bästa läge för logistik. Tillgång till byggklar mark ska säkras genom ett arbete för att åtgärda flaskhalsar. Trots god planreserv kan det inom kort finnas risk för brist på byggklar mark att erbjuda marknaden – därför behöver resurser tillskjutas så att byggnation av teknisk infrastruktur hänger med i den takt projektering och detaljplaneläggning sker.

Status: Pågående. Ett arbete sker för att identifiera flaskhalsar i Örebromodellen. Tekniska förvaltningen arbetar med Mark- och exploateringsavdelningen för att förbättra processer för byggnation av teknisk infrastruktur. Arbeta görs även med analys och prioritering för att åstadkomma en utbudsökning av verksamhetsmark.

- Skapa förutsättningar för befintliga och tillkommande verksamheter att utvecklas och etableras, tex genom strategisk markförsörjning, deltagande på den lokala, regionala och nationella arenan samt via systematiska dialoger.

Status: Pågående.

- Fortsätta och intensiviera det påbörjade arbetet med att ta fram underhållsplaner för offentliga miljöer för hela programområdet. Ett stort underhållsbehov finns med kommande reinvesteringar och det skärpta ansvaret för elsäkerhetsansvaret. När underhållsplanerna finns framtagna behöver de integreras i budgetprocessen.

Status: Pågående. Arbeta pågår med att ta fram långsiktiga underhållsplaner för reinvesteringar för att på så sätt synliggöra underhållningsbehov.

- Berörda delar inom programområdet ska bidra i utredningen kring förutsättningarna för att skapa en kommungemensam och samordnad grönskötsel i hela kommunen.

Status: Pågående.

- Genomföra cykelfrämjande åtgärder, som exempelvis olika sorters kampanjer, för barn och unga i syfte att öka cyklingen. Trygghet, tillgänglighet och säkerhet i cykelmiljöerna ska prioriteras. Utifrån skolvägsanalyser och åtgärdsplaner för gång och cykel satsa på trafiksäkerhetshöjande åtgärder. Inkomna synpunkter från örebroare angående gång- och cykeltrafik ska omhändertas.

Status: Pågående. Arbetet med huvudcykelstråk pågår. Vintercykelkampanj genomfördes med bra utfall. Inom EU-projektet *Rena resan* genomfördes cykelutmaningar med tävlingsinslag och en mobil cykelservice var ute i olika stadsdelar och lagade cyklar vilket fick positiv respons.

- En utvecklingsstrategi för Kilsbergsområdet ska tas fram liknande den utvecklingsstrategi för Hjälmaren som det finns ett pågående arbete med. Kilsbergen ska upplevs som ett tillgängligt och attraktivt rekreationsområde för både örebroare och besökare. Arbetet avses finansieras genom portföljen den växande kommunen och ska ske i samverkan med berörda nämnder inom programområdet samt berörda bolag i kommunkoncernen.

Status: Pågående. Strategi för utveckling av Hjälmaren som rekreationsområde antogs i juni. Framtagande av en utvecklingsstrategi för Kilsbergen pågår och ett samverkansprojekt har påbörjats för att nå en gemensam målbild och finna nya samverkansformer.

- Natur- och kulturresevat ska vara tillgängliga för alla. Investeringar i naturmiljöer såsom naturreservat, grönområden och parker fortsätter, bland annat genom att synliggöra och anpassa naturen till målgrupperna barn, äldre, nya användare och personer med funktionsnedsättning.

Status: Pågående. Flera investeringar görs, bland annat invigdes badplatsen Karlslund tegelbad under sommaren och förbättringar har även gjorts av befintliga stigar i området.

- Fortsätta arbetet med att förverkliga digitaliseringsstrategin. Arbetet inom och mellan förvaltningarna med informationsförsörjning, standardisering, digitala tvillingar, artificiell intelligens, testbäddar och sakernas internet i syfte att bidra till utveckling av Örebro. Utvecklingen sker i samverkan med externa aktörer som det civila samhället, näringslivet, myndigheter och akademien.
Status: Pågående.

4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

4.5.1 Beskrivning av bidrag och analys av bidraget till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområde 5

Programområdets verksamheter har under året bidragit till Örebro kommuns hållbarhetsprogram som ska främja kommunens förutsättningar att uppnå de globala målen i Agenda 2030. Programområdets verksamheter värnar om en långsiktig och god samhällsutveckling som ska begränsa klimatpåverkan samtidigt som fokus finns på klimatanpassning. En av de mest centrala insatserna för att främja ekosystemtjänster är att bevara och skapa tillräckligt stora arealer av olika typer av grönstrukturer med hög ekologisk kvalitet. Kommunen arbetar med olika typer av restaureringar, kompensationer och kvaliteter för att bibehålla goda gröna strukturer och värden när staden utvecklas. Ett arbete med att restaurera utdikad skog och våtmark väster om Karlslund har påbörjats där man genom att återvåta våtmarker minskar utsläppen av växthusgaser från marken samtidigt som hydrologi och ekosystem restaureras.

Under våren 2021 antogs handlingsplan för grönstrategins genomförande som listar prioriterade åtgärder som ska bidra till att nå målen. Arbetet med flera av åtgärderna har pågått under året, däribland utveckling av ekosystemtjänster i planprocessen och ett förslag till grönytefaktor för kommunen som ett verktyg för att säkerställa stadsgrönka och öka stadens ekosystemtjänster i samband med nybyggnation. Grönytefaktorverktyget testas i Tamarinden.

Kommunen är en stor markägare och det är viktigt att utveckla kommunens förvaltning av skog och jordbruksmark så att den ännu effektivare styr mot ökad ekologisk och social måluppfyllnad. En vägledning för hur jordbruksmark bör hanteras i fysisk planering har tagits fram. Syftet med vägledningen är att den utifrån lagkrav ska vara ett stöd i den fysiska planeringen i ärenden som behöver hantera markanvändningsbeslut på jordbruksmark. Förutom att vara ett stöd i handläggning av plan- och lovärenden utgör vägledningen även ett viktigt underlag inför framtagandet av kommande planeringsstrategi för översiktsplanen.

Arbete pågår med att genomföra och följa upp åtgärderna i kommunens vattenplan. Under 2022 har arbetet med flera åtgärder fortsatt, till exempel arbetet med vattenskyddsområde för Svartån, framtagandet av nya riktlinjer för dagvatten och tillskapande av vandringsvägar i vattendrag som tidigare varit blockerade för fisk och andra vattenlevande arter.

Programområdets verksamhet har deltagit i att möjliggöra Sveriges första permanenta elväg på E20 mellan Örebro och Hallsberg. Arbetet med elvägar är en del i målsättningen om ett fossilfritt transportsystem år 2045. Framöver finns det dock utmaningar i kommunen med elförsörjningen inom vissa områden. På kort sikt handlar det troligen om lokal överföringskapacitet och behovet av utökat ledningsnät. På längre sikt finns också risk för regionala eller nationella flaskhalsar i både produktion såväl som överföringskapacitet inom landet. I projekt Tamarinden prövas just nu helt nya lösningar för att på områdesnivå lagra och dela energi mellan de olika flerbostadshusprojekten. Ett konkret resultat blir att de så kallade effekttopparna, toppbelastningen på elnätet, kan sänkas med över en tredjedel. Om detta skalas upp till stadsdelsnivå kan det underlätta avsevärt för elförsörjningen.

Stadens trädbestånd bidrar till en ökad klimatanpassning genom att bromsa vindar, absorbera och fördröja dagvatten samt jämna ut temperaturskiftningar. Det kraftiga

snöfallet under våren och den rejäla åskstormen under sommaren medförde stora skador. Flera träd har behövt tas bort vilket ökar behovet av återplantering.

Utlån av sport- och fritidsutrustning genom Fritidsbanken har fortsatt under året. Under loven har den ordinarie verksamheten utökats med en mobil verksamhet som besökt ett flertal platser i city, i olika stadsdelar samt på landsbygden. Fritidsbanken har en filosofi och en praxis som går ut på att försöka förlänga sportutrustningens livstid. Totalt sett har Fritidsbanken potential att reducera klimatpåverkan med 70 procent jämfört med om man köper ny sportutrustning för privat ägo.

4.5.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat.

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av ny förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka andelen förnybar energi som används, med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan.

Örebro kommuns vattenförekomster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade.

Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka.

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema väderhändelser och ett förändrat klimat.

Inriktningar som omhändertagits 2022 genom nämndens åtaganden:

- Prioritera och intensifiera klimatarbetet för att nå målen till 2030 och 2050. Detta bland annat genom att utifrån framtagna nulägesanalys och koldioxidbudget ta fram ett förslag på handlingsplan och arbeta med prioriterade insatser för att minska Örebro kommuns klimatbelastning.
- Utveckla samverkan mellan näringsliv, civilsamhälle, offentlig sektor och akademien för att utbyta kunskap och gemensamt agera för att möta klimatutmaningen.
- Örebro kommun ska se över och tydliggöra förutsättningarna för livsmedelsförsörjning utifrån globala och nationella störningar i produktion och leverans, samt skapa förutsättningar för en god samverkan inom kommunen och mellan samhällets aktörer avseende hållbar livsmedelsförsörjning.
- Fördjupa kunskapen om hur jordbruksmark hanteras i kommunens samhällsplanering.
- Fortsatt arbete med implementering av grönstrategin och genomförande av handlingsplanens åtgärder, bland annat genom utveckling av nya arbetssätt för hållbar samhällsplanering och stärkta ekosystemtjänster.
- Arbeta för biologisk mångfald genom att ta fram en strategi för naturvård och friluftsliv samt fortsätta arbetet med att skydda, restaurera och utveckla mark och vattenmiljöer.
- Fortsätta arbetet med att långsiktigt trygga vattenförsörjningen och säkra vattenledningssystemet nu och i framtiden. Detta bland annat genom att i

samband med framtagande av underhållsplan för VA beräkna mängd och konsekvenser av läckage.

- Fortsätta arbetet med att kartlägga kommunens egna fastigheters energieffektiviseringspotential, samt utifrån Öbos energidelningsarbete/Tamarinden identifiera och beräkna potentiell klimatnytta vid utökat arbete inom egen koncern och i hela kommunen.

Nämndens åtagande:

- Fortsätta implementera Program för hållbar utveckling. Arbetet sker i samverkan med kommunstyrelseförvaltningen, som leder det systematiska utvecklingsarbetet med implementeringen, och tillsammans övriga programområden.

Status: Pågående. Inom programområdet har det tidigare gjorts en kartläggning av verktyg kopplat till social hållbarhet som kommer att stärka arbetet med att implementera Programmet för hållbar utveckling. Tekniska förvaltningen arbetar med att ta fram en förvaltningsintern hållbarhetsutbildning.

- Inventera och kartlägga vilka insatser programrådets verksamheter kan göra för att minska klimatbelastningen.

Status: Pågående.

- Delta i och bidra in i satsningen *Klimatneutrala Örebro 2030* som avser att växla upp arbetet med klimatomställningen – i såväl nya som befintliga stadsdelar. Syfte är att agera gemensamt med näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor gemensamt för att möta klimatutmaningen.

Status: Pågående. Under året har Stadsbyggnad haft ett fortsatt samverkansarbete med akademien och andra lokala aktörer för utvecklandet av datadrivna processer och leder tillsammans med universitetet samarbetsgruppen ”Ett sammankopplat Örebro”. Arbetet syftar till att ge verksamheten möjlighet att göra en gemensam omvärldspaning kring smarta digitala lösningar för hållbara städer. Förvaltningen har rekryterat en projektledare med inriktning energi och hållbart byggande vilket gör att arbetet kan intensifieras under hösten.

- Samverka med kommunstyrelseförvaltningen och livsmedelsupphandlingen i deras arbete med att skapa förutsättningar för god samverkan avseende hållbar livsmedelsförsörjning.

Status: Pågående.

- Den framtagna vägledningen av hantering av jordbruksmark i fysisk planering ska färdigställas och implementeras i ordinarie verksamhet. Översiktsplanens intentioner ska följas och ytterligare vägledning för tolkning och tillämpning behöver fram för stöttning i detaljplaneskedet för att fördjupa kunskapen om hur jordbruksmark hanteras i kommunens samhällsplanering.

Status: Pågående. Vägledning *Hantering av jordbruksmark i fysisk planering* är framtagna och implementeras nu i programrådets verksamhet. Förutom att vara ett stöd i handläggning av plan- och lovärenden utgör vägledningen även ett viktigt underlag inför framtagandet av kommande planeringsstrategi för översiktsplanen. Syftet är att det ska finnas tydliga ställningstaganden och trygga processer i avvägningen mellan intresset av jordbruksmarkens betydelse för livsmedelsförsörjningen och andra väsentliga samhällsintressen för att Örebro ska kunna fortsätta utvecklas hållbart.

- Stärka biologisk mångfald genom att implementera och arbeta med åtgärderna i den nyligen antagna handlingsplanen för genomförande av Örebro kommuns grönstrategi. Handlingsplanen tillsammans med den kommande strategin för naturvård och friluftsliv är viktiga verktyg för att arbeta med målen om biologisk mångfald framöver.
Status: Pågående. Arbeta med flera av åtgärderna har pågått under året, däribland utveckling av ekosystemtjänster i planprocessen och ett förslag till grönytefaktor för kommunen.
- Tillsä till att strategin för naturvård och friluftsliv påbörjas under 2022.
Status: Ej påbörjat. Arbetet med strategin är planerat att påbörjas under hösten 2022 för att sedan beslutas 2023.
- Trygga vattenförsörjningen genom genomförande av vattenplanens åtgärder som syftar till att säkra en god status för Örebro kommuns vattenförekomster och att långsiktigt trygga dricksvattenresurserna. Arbeta pågår med att genomföra och följa upp åtgärderna i kommunens vattenplanen som troligtvis kommer att revideras under 2022.
Status: Pågående. Arbetet med flera åtgärder har fortsatt, till exempel vattenskyddsområde för Svartån, framtagandet av nya riktlinjer för dagvatten och tillskapande av vandringsvägar i vattendrag som tidigare varit blockerade för fisk och andra vattenlevande arter.
- Fortsätta utveckla relevanta och effektiva innovationer i markanvisningar, exempelvis så som med Tamarinden. Detta bidrar till ökade förutsättningar för att möjliggöra för en hållbar livsstil hos kommuninvånarna. Koppling ska finnas till kommande och befintliga styrdokument exempelvis trafikstrategi och översiktsplan.
Status: Pågående. Nya arbetssätt för markanvisning möjliggörs bland annat genom Örebromodellen, där ett arbete med att se över och effektivisera delar av den pågår.

4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro

4.6.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

För att bidra till målområdet om ett hållbart och resurseffektivt Örebro arbetar nämnden bland annat med att åstadkomma en balans i färdtjänstekonomin. Nämndens verksamhet arbetar kontinuerligt tillsammans med Region Örebro Län (RÖL) i syfte att få kostnadskontroll samt minska kostnaderna för färdtjänsten. Regionen genomför ett uppdrag om ”kostnadsbesparingar inom färdtjänsten”, Örebro kommun är medverkande i tjänstemannastyrgruppen. Resultat och förslag är planerat komma under hösten 2022. Prognosen för 2022 visar ett sämre resultat än för 2021, detta till följd av bland annat ökat resande inom färdtjänsten.

I dagsläget tar det för lång tid från positivt planbesked till antagande av detaljplan. Som ett led i att förbättra detta har ramavtal för plankonsulter upphandlats, vilket ger både större kapacitet att bedriva detaljplanearbete och möjlighet att göra inköp inom upphandlade avtal.

Ett annat arbete som pågår för att säkra en hållbart och resurseffektivt Örebro är de insatser som görs för att förbättra och säkra upp så att investeringsprocessen blir mer effektiv och med ökad genomförbarhet med en tydligare koppling till målområden i ÖSB. Ett stort utvecklingsarbete pågår under året kopplat till att tydliggöra och strukturera upp processen. Det har hittills lett till ökad kunskap, kontroll, styrning och uppföljning inom processen. Även fortsättningsvis kommer det krävas ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att bland annat hålla nere investeringsvolymerna på grund av generella kostnadsökningar.

Att säkerställa en ekonomi i balans och arbeta för en ekonomisk hållbar långsiktighet är att fortsatt viktigt fokus för programområdet. I takt med att staden växer utökas driftområden och driftansvaret för flera verksamheter. Det saknas tillräckliga resurser för att möta det stora förnyelsebehovet av infrastruktur vilket innebär att kostnader skjuts på framtiden och driftkostnaderna ökar. För att synliggöra underhållsbehovet pågår ett arbete att ta fram långsiktiga underhållsplaner för reinvesteringsbehov. Det behövs längre tidsperspektiv för att klara genomförandekapaciteten i projekt och investeringar.

Under våren har ett arbete genomförts kopplat till översyn av bidrag inom verksamheterna för Kultur och Fritid. I arbetet har en fördelningsmodell tagits fram som är anpassad för kommunens nuvarande ekonomiska läge samt flexibel inför kommande ekonomiska utmaningar. En ny bidragsmodell har arbetats fram med en tydligare koppling mellan bidragsgivningen och styrdokument samt program inom Örebro kommun. Förslaget är nu ute på en remissperiod.

Effekter av både pandemin, det säkerhetspolitiska läget och även geopolitiska effekter från klimatförändringar och klimatåtgärders påverkan på den globala energimarknaden har påverkat delar av nämndens verksamheter. Bland att genom försenade leveranser och prishöjningar på både material och drivmedel, vilket medför att projekt blir mer kostsamma än ursprungskalkyl och inte följer tidplan.

Lokaler är en stor del av kommunens resurser och för att stärka resurseffektiviteten ses möjligheten till samnyttjande löpande över vid planering av nya lokaler. Nämndens verksamheter samarbetar med lokalförsörjningsavdelningen och andra programområden för att hitta förutsättningar för samutnyttjande. Tillsammans utvecklas en systematisk koppling mellan lokalbehov och fysisk planering för nybyggnation och ombyggnation av skolor och förskolor.

Omvärldens förväntningar på digitala tjänster och även medarbetares förväntningar på en digitaliserad arbetsmiljö är hög. Det aktiva arbetet med digitalisering och automatisering i verksamheterna bidrar till effektivisering och god ekonomisk hushållning samt kan höja servicen gentemot medborgare och andra aktörer. Arbetet kanaliseras bland annat genom aktivt deltagande i Digitaliseringsforumet för en systematiskt digital verksamhetsutveckling. En del av utmaningen framöver är att slutföra initiativ inom digitalisering och att välja väg framåt.

4.6.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Nämnder och styrelser i kommunen ska säkerställa hög budgetföljsamhet

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

Örebro kommun ska arbeta nämndövergripande för att nå högsta möjliga resursnytta

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Inriktningar som omhändertagits 2022 genom nämndens åtaganden:

- Utifrån genomförd befolkningsanalys utveckla välfärden utifrån ökande och/eller förändrade behov.
- Fortsätta att utvärdera kommunens krishantering och förändrade arbetssätt med anledning av coronapandemin samt skapa stärkt beredskap för pandemier.
- De ekonomiska, sociala och ekologiska hållbarhetskraven ska ytterligare stärkas i upphandlingsprocessen.
- Formera en ny förvaltningsorganisation som kan ge ett ändamålsenligt stöd till Kommunstyrelsen och de nya nämnderna.
- Underlätta för delningsekonomi och återanvändning för verksamheter och medborgare i kommunen.

Nämndens åtagande:

- Säkerställa att planeringen inom programområdet följer centralt framtagna befolkningsanalyser i syfte att säkerställa att planeringen möter det demografiska behovet.
Status: Pågående.
- Följa den framtagna utvärderingen för kommunens krishantering och dra nytta av erfarenheter från ett förändrat arbetssätt in i den successiva återgången.
Status: Pågående. Under våren har det skett en återgång till arbetsplatsen. Personalen inom programområdet har goda möjligheter att till del arbeta digitalt i det som är det nya flexibla arbetslivet. Representanter från förvaltningarna deltar i kommunens fortsatta krisberedskapsarbete.
- Beakta de ekonomiska, sociala och ekologiska hållbarhetskraven när vi tar fram upphandlingsunderlag inom programområdet.

Status: Planerad.

- Öka fokus på samordning under 2022 när nya förvaltningsorganisationen tas fram. Det gäller både samordning inom programområdet, tex runt samhällsbyggnadsprocessen och investeringsprocessen, samt samordning med andra förvaltningar och externa aktörer som de kommunala bolagen och i kontakterna med näringslivet. Goda erfarenheter från samordning inom programområdet ska säkras in i den nya förvaltningsorganisationen.
Status: Pågående. Samordning sker i flera olika delar inom programområdet.
- Underlätta för delningsekonomi och återanvändning inom de frågor som programrådets verksamheter har rådighet över, exempelvis Åternyttan och Fritidsbanken, genom att se över vilka möjligheter till samarbeten som finns utanför nämndernas ansvarsområdes.
Status: Pågående. Verksamheten ser ökande volymer insamlat material via Åternyttan och för kontinuerlig dialog med samarbetspartners och föreningar kring åtgärder för att hantera detta genom återanvändning. Samarbeten utanför programområdet undersöks kopplat till att stabilisera Fritidsbankens verksamhet i stad såväl som på landsbygden. En rapport om mobilitetshubbar har tagits fram under året.
- För att säkra en hållbar ekonomi krävs att kostnaderna för den löpande driften inte överstiger intäkterna. Det handlar om att med tilldelade budgetmedel hantera investeringar och drift i en växande kommun.
Status: Pågående. Det saknas tillräckliga resurser för att möta det stora förnyelsebehovet av infrastruktur vilket innebär att kostnader skjuts på framtiden och driftkostnaderna ökar genom att det krävs fler och mer omfattande driftåtgärder. För att synliggöra underhållsbehovet pågår ett arbete med att ta fram långsiktiga underhållsplaner för reinvesteringsbehoven.
- Programområdet behöver lyfta fram effekten av volymförändringar i nämnderna till följd av den växande kommunen i syfte att arbeta för en ekonomi i balans.
Status: Pågående.
- Fortsätta med att arbeta med investeringsprocessen inom programområdet i syfte att uppnå bättre samordning, resursutnyttjande, tydligare prioriteringar och ökat genomförande. Behovet av samordning försvinner inte för att programnivån gör det.
Status: Pågående. Ett stort utvecklingsarbete pågår kopplat till att tydliggöra och strukturera upp processen. Det har hittills lett till ökad kunskap, kontroll, styrning och uppföljning inom processen. Även fortsättningsvis kommer det krävas ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att bland annat hålla nere investeringsvolymerna på grund av generella kostnadsökningar.
- Fortsätta det delegerade arbetet med systematiskt arbetsmiljöarbete i enlighet med kommunens kompetensstyrningsmodell som innebär årliga utvecklingssamtal och avstämningssamtal där medarbetare och chef diskuterar frågor som bland annat berör arbetsmiljö och behov av kompetensutveckling. Stöd finns på intranätet för alla chefer att ta del av och tillhandahålls av HR vilket gör att det hålls aktuellt. Inom ramen för samverkansavtalet genomförs regelbundet APT:n och möten i samverkansgrupp/skyddskommitté.
Status: Pågår kontinuerligt inom hela programområdet.

5. Analysunderlag – ekonomi.

Delårsresultat och prognos – ekonomi

Programnämnd samhällsbyggnads samlade avvikelse mot periodens budget uppgår till -0,7 mnkr där nämndens skattefinansierade verksamheter uppvisar ett överskott på 2,6 mnkr mot periodens budget och de taxefinansierade verksamheterna ett underskott på 3,3 mnkr.

Den samlade prognosen för 2022 för nämndens skattefinansierade verksamheter visar ett underskott på 18,6 mnkr och de taxefinansierade verksamheterna ett underskott på 12,7 mnkr.

Det väntade underskottet inom de skattefinansierade verksamheterna återfinns inom Tekniska nämnden, Kulturnämnden och Samhällsbyggnads egen verksamhet.

I prognosen för Tekniska nämnden hänförs den negativa avvikelsen inom de skattefinansierade verksamheterna på -3,7 mnkr främst till vinterväghållningen och projektenheten. För projektenheten är det fortsatt ej finansierade kostnader som är en följd av förändrad redovisningsriktlinje på tidsskrivning. De negativa avvikelserna vägs upp av högre prognostiserade felparkeringsintäkter samt en ökad försäljning från gasverksamheten. Även fordonsverksamheten prognostiseras ett positiv avvikelse mot budget.

Vatten och avlopp samt Avfall, som är de taxefinansierade verksamheterna har således egen finansiering och har därmed budgeterat ett nollresultat för året. Däremot fanns behov för Vatten och avlopp att återställa tidigare års underskott när budgeten lades vilket innebär att årets inkomster budgeterades till att överstiga kostnaderna med 10,7 mnkr. I förhållande till det prognostiseras en positiv avvikelse på 7,5 mnkr vilket innebär ett resultat på 18,3 mnkr. Avfallsverksamheten budgeterade för ett underskott om 9,9 mnkr men prognostiserar nu ett underskott om 13,3 mnkr. En avvikelse på 3,4 mnkr. Det negativa resultatet regleras mot verksamhetens egna kapital.

Kulturnämndens prognos visar främst underskott inom allmänskultur där Konsthallen inte väntas få ersättning för upparbetade kostnader av engångskaraktär. Även Kulturskolan väntas få underskott medan förvaltningsledning väntar ett överskott. Totalt väntas ett underskott på 0,3 mnkr.

Samhällsbyggnad egen verksamhet beräknar ett underskott på helår på 20,7 mnkr där färdtjänsten utgör 17,6 mnkr av underskottet och Mark och fastigheter väntar ett underskott på 6,7 mnkr till följd av lägre intäkter än budgeterat för tomträtter och försäljning av skog. Även högre kostnader än utökad budget i samband med overtagandet av driften för Oset/Rynningeviken bidrar till underskottet.

Byggnadsnämndens prognos visar ett överskott på 2,1 mnkr som väntas inom Bygglov där främst interna intäkter och sanktionsavgifter ger överskottet. De interna intäkterna avser överskott gällande personalkostnad i Programnämnd samhällsbyggnads verksamhet för bygglov, tillsyn och detaljplanering, som justeras så att Programnämnd samhällsbyggnad inte har del i eventuella över- eller underskott från Byggnadsnämndens verksamheter.

Miljönämndens prognos för helår 2022 visar ett överskott mot budget på 2,9 mnkr. Överskott väntas främst i form av ökade intäkter där bland annat intäkter för tillsyn är högre än budget. En annan bidragande orsak är lägre kostnader för personal till följd av vakanta tjänster.

Fritidsnämndens prognos visar ett överskott på 1,0 mnkr där främst idrottsverksamheten bidrar till överskottet i form av högre hyresintäkter i och med hög efterfrågan på idrottshusets lokaler.

Prognosen gällande investeringar visar att ingen av nämndens verksamheter förväntas att förbruka hela sin tilldelade investeringsbudget. Den främsta orsaken är tidsförskjutningar bland annat på grund av upphandling och materialbrist.

Programområdet väntas nyttja 86 procent av investeringsanslagen inom de skattefinansierade verksamheterna. Detta förutsätter dock att rådande tidplaner håller. Inom de taxefinansierade verksamheterna beräknas 83 procent användas.

Om prognosen håller kommer programnämnden uppvisa den högsta procentuella förbrukningen av investeringsbudgeten på flera år. En förbrukning på 100 procent är troligtvis inte möjligt uppnå då det i stort sett alltid kommer uppkomma oväntade saker som leder till förseningar i projekt.

Sammanfattning ekonomiska utmaningar Programnämnd samhällsbyggnad

Nedan sammanfattas några av de främsta ekonomiska utmaningarna/behoven (utan inbördes ordning) för Programnämnd samhällsbyggnad som identifierats inför delårsrapport och prognos 2022.

- Den 1 januari 2019 trädde en uppdaterad kommunal redovisningslag i kraft, som bland annat innebär skärpta krav på vad som kan anses vara en investeringskostnad när den genomförs i egen regi. Detta innebär att enbart direkt kopplade kostnader får påföras investerings- och exploateringsobjekt. Då projektenheten inom Tekniska nämnden finansieras via intäkter genom att debitera arbetstid på investerings- och exploateringsprojekt innebär förändringen att enheten saknar finansiering för cirka 30 % - 40 % av personalkostnaderna. Inhyrd personal kan dock finansieras till helhet via investeringsekonomin och kostnaden fördelas sedan ut över tid via avskrivning. Om kommunen vill fortsätta att bedriva denna typ av verksamhet i egen regi, vilket är fördelaktigt utifrån möjlighet till prioritering och planering av resurser behöver medel tillföras. Tekniska nämnden bedömer det inte möjligt att omprioritera medel inom sin befintliga budget och programnämnden ser ett behov att budgettillskott avseende detta. Arbeta med att utreda omfattningen av budgetbehovet framåt pågår och ett underlag med ett förslag är framtaget från Tekniska förvaltningen.
- Avsaknaden av princip för budgetuppräknings inom Programområde samhällsbyggnad innebär att i takt med att kommunen växer ökar programrådets åtagande, men i de flesta fall tillkommer ingen medföljande budgetuppräknings. Detta innebär i princip att programområdet får ett extra effektiviseringskrav i och med att man måste hantera ett utökat åtagande inom befintlig budget. Behov finns av att tydliggöra en princip för budgetuppräknings för främst driftkostnadskonsekvenser till följd av investeringar, men även för andra områden inom programområdet såsom exempelvis föreningsbidrag.
- Färdtjänsten genererar den främsta negativa avvikelser inom programområdet. Mycket arbete har genomförts tillsammans med RÖL för att minska kostnaden per resa. Dock krävs ett fortsatt arbete med färdtjänstens ekonomi och när alla nuvarande möjliga kostnadsdämpande åtgärder är genomförda utreda vad en

rimlig budget för färdtjänsten borde vara och utifrån det utreda ett eventuellt behov av budgetuppräknings.

- Ett stort ekonomiskt behov och utmaning finns inom programområdet för att hantera eftersatt underhåll. Behov finns inom alla nämnder och avser bland annat fastigheter (bla. i Karlslund och Wadköping), parker, gator, asfalt, motionsspår, belysning, konstverk etc. Omfattningen av behovet inom programområdet är inte helt klarlagt då arbete med underhållsplaner pågår. I många fall handlar det om större åtgärder som därmed blir att klassa som investering(/reinvestering), men för vissa delar kan det handla om driftsåtgärder, exempelvis för konst. I och med de ekonomiska förutsättningar som råder, utifrån investeringsnivåer samt tilldelning för driftkostnadskonsekvenser, ses svårigheter med att hantera dessa behov, där många är att klassa som akuta. Prioriteringar kommer behöva göras mellan satsningar på nyinvesteringar och underhåll.

Effektivisering

Programnämnd samhällsbyggnads verksamheter har 2022 inget tilldelat effektiviseringskrav utan förväntas arbeta för en ekonomi i balans.

5.1 Enheternas delårsresultat och prognos

Programnämnd samhällsbyggnads skattefinansierade verksamhet

Programnämnd samhällsbyggnads skattefinansierade verksamheter redovisar ett samlat utfall för perioden januari – augusti på 458,2 mnkr, vilket motsvarar en avvikelse på -2,6 mnkr jämfört mot periodens budget. Underskott finns inom Byggnadsnämnden med 1,3 mnkr och Tekniska nämnden med 12,9 mnkr.

Avvikelsen inom Byggnadsnämnden hänförs främst till upparbetade kostnader inom detaljplansverksamheten som ännu inte har fakturerats då fakturering inte sker löpande månadsvis i takt med att kostnader uppkommer utan först vid samråd och laga kraft av planuppdragen.

Avvikelsen inom Tekniska nämnden hänförs främst till vinterväghållning samt till projektenheten där en förändrad redovisningsriktlinje inom tidsskrivning orsakar avvikelsen.

Enhet Belopp i tkr	Utfall delår 2 2022	Avvikelse periodens budget	Bokslut	Budget	Prognos 2	Avvikelse
			2021	2022	2022	Budget - Prognos 2
Byggnadsnämnden	-5 028	-1 315	-3 481	-5 569	-3 439	2 131
Miljönämnden	-4 294	8 284	-16 355	-20 692	-17 728	2 964
Fritidsnämnd	-113 615	1 779	-167 125	-173 486	-172 525	961
Kulturnämnd	-119 931	1 567	-184 597	-184 074	-184 331	-257
Tekniska nämnden	-140 589	-12 859	-216 486	-195 659	-199 357	-3 698
varav gas	4 327	4 254	3 419	0	3 953	3 953
Stadsbyggnad	-74 732	5 136	-114 271	-123 358	-144 065	-20 707
varav egen verksamhet	-34 172	2 932	-44 660	-59 212	-55 628	3 584
varav gemensamt programnämna	-1 060	6 218	-1 528	-10 918	-10 918	0
Programnämnd	-758	-20	-1 173	-1 107	-1 107	0
Planeringsreserv	0	550	0	-825	-825	0
Programövergripande	-302	5 689	-355	-8 986	-8 986	0
Nettokostnad	-458 188	2 591	-702 315	-702 839	-721 445	-18 606

Prognosen visar ett totalt underskott på 18,6 mnkr där Tekniska nämnden (-3,7 mnkr), Kulturnämnden (-0,3 mnkr) och Stadsbyggnad (-20,7 mnkr) väntas redovisa underskott. Färdtjänsten utgör 17,4 mnkr av prognosticerat underskott.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämndens rambudget uppgår till -5,6 mnkr. Utfallet till och med augusti uppgår till -5,0 mnkr vilket ger en avvikelse mot periodens budget på -1,3 mnkr. Underskottet finns främst inom Detaljplan i form av lägre intäkter än budgeterat, eftersom upparbetade kostnader inte faktureras löpande. Övervägande del av verksamheterna är avgiftsfinansierade där avgifterna inte kommer jämnt fördelat över året. Det gör att avvikelsen mot periodens budget kan variera kraftigt mellan månaderna utan att påverka resultatet på helår. En åtgärd för att minska differensen mellan kostnad och intäkt är att se över plantaxan inom Detaljplan, vilket gjorts under året, för att kunna fakturera tidigare i processen. Pågående arbeten kommer dock faktureras enligt tidigare taxa och den ekonomiska effekten av åtgärden förväntas därmed dröja.

Prognosen för helår visar ett överskott på 2,1 mnkr som väntas inom Bygglov där främst interna intäkter och sanktionsavgifter ger överskottet.

Miljönämnden

Efter årets första åtta månader har Miljönämnden ett överskott mot budget på ca 8,3 mnkr.

Prognosen visar ett överskott på 2,9 mnkr där avvikelsen främst beror på minskade personalkostnader, på grund av svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens. Detta har tagit sig uttryck i att tjänster inte kunnat tillsättas i önskad utsträckning och att glapp mellan personal som slutat och personal som rekryterats blivit längre. Bedömningen är att det är svårare att rekrytera nu än före pandemin och att antalet behöriga sökande till tjänster har minskat. Ett arbete pågår på förvaltningen för att motverka detta. Överskottet beror även på ökade intäkter från tillsyn och på att Miljönämnden har fått statliga medel om ca 450 tkr som kompensation för trängseltillsynen under årets första månader, vilket inte fanns med i budgeteringen för året.

Årets överskott är till stora delar tillfälligt. Svårigheten att rekrytera medarbetare med rätt kompetens kan kvarstå till 2023, men arbete med rekrytering fortsätter. Miljönämnden väntas ha en ekonomi i balans till 2023.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden har en samlad budgetram inklusive budgetförändringar på 173,5 mkr vilket ger en positiv budgetavvikelse mot periodens budget med 1,8 mnkr.

Nämndens verksamheter visar en prognos om ett överskott på 1,0 mnkr. Överskottet härleds framför allt till högre intäkter gällande Idrottsenheten samt enhet Wadköping/Karlslund.

Kulturnämnden

Kulturnämnden har en samlad budgetram inklusive beslutade budgetförändringar på 184,1 mnkr. I samband med delårsbokslutet har 119,9 mnkr förbrukats, vilket ger ett överskott på 1,6 mnkr mot periodens budget.

Nämndens verksamheter visar en prognos om ett underskott på 0,3 mnkr där underskottet framför allt härleds till Kulturskolan och Konsthallen. Även om en stor del av årets prognosticerade underskott är av engångskaraktär som inte kommer påverka nämndens ekonomi på längre sikt så kommer förvaltningen under återstående månader att vidta åtgärder, där så är möjligt, för att minska underskottet utan att konsekvensen blir alltför omfattande för verksamheternas kärnuppdrag.

Tekniska nämnden

Omvärldsläget med den senaste tidens snabba prisökningar på framför allt drivmedel har bidragit till utmaningar för verksamheten.

För de skattefinansierade verksamheterna prognostiseras en negativ avvikelse mot budget om totalt 3,7 mnkr. De stora negativa avvikelserna återfinns inom vinterväghållningen med -7,9 mnkr och projektenheten med -3,9 mnkr. För projektenheten är det fortsatt ej finansierade kostnader som är en följd av förändrad redovisningsriktlinje på tidskrivning. De negativa avvikelserna vägs upp av högre prognostiserade felparkeringsintäkter på 5,7 mnkr samt en ökad försäljning från gasverksamheten på 4 mnkr. Även fordonsverksamheten prognostiseras ett positivt avvikelse mot budget på 2,1 mnkr.

Vatten och avlopp samt Avfall, som är de taxefinansierade verksamheterna har således egen finansiering och har därmed budgeterat ett nollresultat för året. Däremot fanns behov för Vatten och avlopp att återställa tidigare års underskott när budgeten lades vilket innebär att årets inkomster budgeterades till att överstiga kostnaderna med 10,7 mnkr. I förhållande till det prognostiseras en positiv avvikelse på 7,5 mnkr vilket innebär ett resultat på 18,3 mnkr. Avfallsverksamheten budgeterade för ett underskott om 9,9 mnkr men prognostiserar nu ett underskott om 13,3 mnkr. En avvikelse på 3,4 mnkr. Det negativa resultatet regleras mot verksamhetens egna kapital.

Programnämnd samhällsbyggnad egen verksamhet

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet redovisar en negativ budgetavvikelse på 1,1 mnkr för perioden januari till och med augusti 2022. Kollektivtrafiken uppvisar en negativ budgetavvikelse motsvarande -12,3 mnkr, varav färdtjänsten utgör -10,7 mnkr. Mark och fastigheter har en positiv avvikelse mot periodens budget på 8,3 mnkr och Stadsbyggnads avvikelse är 2,9 mnkr.

Prognosen visar en negativ budgetavvikelse på totalt -20,7 mnkr, där Kollektivtrafikens underskott utgör 17,6 mnkr och Färdtjänstens del uppgår till 17,4 mnkr. Mark- och fastigheter väntas få en negativ budgetavvikelse på -6,7 mnkr i och med lägre intäkter för tomträttsavgäld, försäljning av skog samt det utökade driftområdet Oset/Rynningeviken. Stadsbyggnad väntas redovisa en positiv avvikelse på 3,6 mnkr till följd av lägre personalkostnader.

Programnämnd samhällsbyggnads taxefinansierade verksamhet

De taxefinansierade verksamheterna inom programnämnd Samhällsbyggnad redovisar ett underskott mot periodens budget på 3,3 mnkr där Avfall står för 2,5 mnkr och VA för 0,8 mnkr.

Enhet	Utfall delår 2 2022	Avvikelse periodens budget	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2 2022	Avvikelse Budget - Prognos 2
Tekniska nämnden Avfall	-2 534	-2 505	-6 258	0	-13 326	-13 326
Tekniska nämnden VA	730	-765	16 371	0	644	643
Nettokostnad	-1 803	-3 270	10 113	0	-12 682	-12 682

Prognosen för de taxefinansierade verksamheterna uppgår till -12,7 mnkr där Avfall väntas redovisa ett underskott på 13,3 mnkr och VA ett mindre överskott på 0,6 mnkr.

I samband med Verksamhetsplan med budget 2022 budgeterade VA ett överskott med 11 mnkr som var planerat till att återställa det negativa egna kapital som verksamheten har sedan några år tillbaka. Mot planerad budget är avvikelserna ca 7 mnkr. I samband med Verksamhetsplan med budget 2022 budgeterade VA ett överskott med 11 mnkr som var

planerat till att återställa det negativa egna kapital som verksamheten har sedan några år tillbaka. Mot planerad budget är avvikelserna ca 7 mnkr. Verksamheten ser lägre kostnader för personal, räntor och kapitalkostnader som bidragande orsaker till överskottet.

Avfallsverksamheten planerade i samband med Verksamhetsplan med budget för ett underskott om 9,9 mnkr. Resultatet för året prognostiseras till -13,3 mnkr vilket innebär att avvikelserna mot planerad budget beräknas till underskott om 3,4 mnkr. Underskottet beror framför allt på kostnadsökningar gällande drivmedel för egna fordon och dels på kostnadsökningar inom entreprenaderna till följd av indexuppräknningar.

5.2 Intäcks- och kostnadsutveckling

Skattefinansierad verksamhet

Nettokostnaden har minskat något jämfört med samma period förra året. Både intäkter och kostnader har ökat men intäkterna har ökat mer.

Bruttoredovisning (tkr)	Utfall		Förändring		Bokslut 2021	Prognos helår 2022	Förändring	
	2021 Delår 2	2022 Delår 2	2021-2022 tkr	2021-2022 procent			2021-2022 tkr	2021-2022 procent
Avgifter	67 917	85 542	17 626	26%	119 025	126 976	7 951	7%
Statsbidrag	8 626	10 743	2 117	25%	22 180	12 769	-9 412	-42%
Försäljning av verksamhet	7 143	8 802	1 659	23%	14 466	9 614	-4 852	-34%
Reavinster	1 754	1 737	-17	-1%	3 108	2 500	-608	-20%
Övriga intäkter	434 794	453 443	18 649	4%	695 811	641 403	-54 408	-8%
Summa intäkter	520 234	560 268	40 034	8%	854 599	793 261	-61 337	-7%
Köp av verksamhet	-62 396	-84 168	21 772	35%	-102 742	-131 598	28 856	28%
Kapitalkostnader	-129 944	-134 039	4 095	3%	-195 020	-197 069	2 049	1%
Övriga kostnader verksamhet	-216 067	-224 421	8 354	4%	-348 711	-279 641	-69 070	-20%
Personalkostnader	-251 498	-259 145	7 647	3%	-391 542	-405 971	14 429	4%
Lokalhyror	-134 603	-133 012	-1 591	-1%	-197 219	-196 339	-879	0%
Övriga kostnader fastigheter	-141 606	-134 544	-7 063	-5%	-233 246	-205 585	-27 661	-12%
Inhyrd personal	-191	-298	107	56%	-191	-59	-132	-69%
Reaförluster	-141	0	-141	-100%	-213	-100	-113	-53%
Övriga kostnader	-47 114	-48 706	1 592	3%	-88 160	-98 344	10 184	12%
Summa kostnader	-985 050	-1 018 461	33 411	3%	-1 557 042	-1 514 706	-42 336	-3%
Nettokostnad	-464 815	-458 192	-6 623	-1%	-702 443	-721 445	19 001	3%

I prognosen väntas nettokostnaden öka med 19,0 mnkr, eller 3 procent, jämfört med bokslut 2021. Intäkterna väntas minska med 61,3 mnkr där endast avgifterna väntas öka, vilket beror på högre intäkter för parkeringsavgifter på grund av den nya taxan, men även på att exempelvis badavgifter väntas återgå till normala nivåer efter Coronapandemin. De lägre intäkterna för statsbidrag hänförs till största del till statsbidrag kopplat Coronapandemin som inkom under 2021, men som inte väntas under 2022. Övriga intäkter avser till stor del interna intäkter som till exempel tidskrivning.

Kostnaderna väntas minska med 42,3 mnkr jämfört med 2021 där övriga kostnader verksamhet i form av intern tidskrivning och varulager utgör en stor del av minskningen. Övriga kostnader fastigheter avser bland annat reparationer av fastigheter samt återställande av asfalt som också väntas bli lägre 2022 än 2021.

5.4 Investeringar

Investeringar – skattefinansierad verksamhet

Programnämnd samhällsbyggnads skattefinansierade investeringsbudget uppgår till totalt 573,9 mnkr varav 137,4 mnkr är överförda medel från 2021. Till och med augusti har 38 procent utnyttjats.

Programområde Samhällsbyggnads skattefinansierade investeringar (tkr)	Budget 2022	Varav		Förbrukn		Förbrukn helår enl prognos	Avvikelse budget- prognos
		överförda medel	Utfall tom augusti	tom augusti	Prognos 2022		
Trafik & miljö- och fastighetsinvesteringar	-188 990	-78 640	-53 200	28%	-180 659	96%	8 331
Programnämnd Samhällsbyggnad (inventarier samt övriga investeringar)	-2 000	0	0	0%	0	0%	2 000
Teknisk nämnd skattefinansierade investeringar	-212 922	-38 582	-70 622	33%	-162 512	76%	50 410
Fritidsnämnd	-26 131	-11 746	-6 730	26%	-15 829	61%	10 302
Kulturnämnd	-13 894	-8 456	-2 742	20%	-5 110	37%	8 784
Exploateringsinvesteringar	-130 000	0	-86 384	66%	-130 000	100%	0
Summa	-573 937	-137 424	-219 677	38%	-494 110	86%	79 827

Under 2022 prognostiseras 494,1 mnkr av det totala investeringsanslaget att nyttjas, vilket motsvarar en prognostiserad förbrukning på 86 procent av total budget. Prognosen är hög trots att utfallet till och med augusti är relativt lågt, vilket bland annat beror på förseningar i projekt till följd av bland annat resursbrist internt och externt, försenade upphandlingar samt förseningar hos leverantör på grund av brist på material.

Medel som inte förväntas användas 2022 kommer att behövas under 2023 för att färdigställa de projekt som inte färdigställs i år.

De medel som inte prognostiseras nyttjas i år beror på förseningar i projekt (i enlighet med ovan förklaring till låga förbrukningen) och därmed att investeringar kommer behöva fortsätta arbetas med under 2023. Viss del hänförs även till kommande beslut om revidering av årets beslutade investeringsbudget där 9 mnkr föreslås minskas till följd av förändringar i planering av genomförande.

Tekniska nämndens skattefinansierade investeringsbudget

Tekniska nämndens skattefinansierade investeringsbudget uppgår till 212,9 mnkr och 33 procent har använts till och med augusti. I Gata & parks budget ingår en satsning på 50 mnkr avseende reinvestering i belysning i stadskärnan för att komma i kapp underhållsskulden och för att möjliggöra ökad trygghet. För investeringsobjektet belysning är budgeten ca 60,1 mnkr och för året prognostiseras att förbrukas ca 48 mnkr. Avvikelsen beror på förmodade återställningsarbeten som kommer in först år 2023.

Tekniska skattefinansierade investeringar (tkr)	Budget 2022	Varav		Förbrukn		Förbrukn helår enl prognos	Avvikelse budget- prognos
		överförda medel	Utfall tom augusti	tom augusti	Prognos 2022		
Gata & park	-130 056	-21 056	-46 501	36%	-108 723	84%	21 333
Bredband	-16 351	-6 351	-3 075	19%	-10 000	61%	6 351
Inventarier TN	-3 195	-200	-312	10%	-700	22%	2 495
Gas	-18 220	-6 470	-7 177	39%	-13 789	76%	4 431
Fordon (inkl. inventarier)	-45 100	-4 505	-13 556	30%	-29 300	65%	15 800
Summa	-212 922	-38 582	-70 622	33%	-162 512	76%	50 410

Fordonsverksamheten prognostiserar ett positiv avvikelse mot budget om ca 15,8 mnkr. Avvikelsen beror främst på leveransförseningar på redan beställda fordon.

Totalt väntas 75 procent av budgetanslaget användas.

Av total prognos utgörs 102 mnkr av volympottsfinansierade investeringar, vilket innebär en beräknad ökad driftkostnad i form av ökade kapitalkostnader mellan 3,1 – 4,1 mnkr beroende på vilken avskrivningstid som användas vid beräkningen. För de volympottsfinansierade investeringarna finns även 48 mnkr som upparbetade investeringskostnader som ännu ej aktiverats. Omräknat till beräknad årlig driftkostnad i form av kapitalkostnader genererar de investeringarna en ökad årlig driftskostnad på mellan 1,5 – 1,9 mnkr. Beräkningen avser helårseffekt så vilken effekt som uppkommer i år beror på när investeringen aktiveras.

Fastighetsinvesteringar

Fastighetsinvesteringarna har ett totalt budgetanslag för 2022 på 113,1 mnkr och prognostiserar att nyttja 1110,2 mnkr under 2022, vilket innebär en förbrukning på 97 procent. Till och med augusti har 24 procent av total budget nyttjats, vilket främst beror på projektförseningar orsakade av krav från myndighet och upphandling av entreprenörer samt brist av material hos leverantörer.

Fastighetsinvesteringar (tkr)	Budget 2022	Varav överförda medel	Utfall tom augusti	Förbrukn tom augusti	Prognos 2022	Förbrukn helår enl prognos	Avvikelse budget-prognos
Bostadsrätter	-7 112	-2 112	0	0%	-7 112	100%	0
Fastighetsförvärv	-32 932	-2 932	-8 498	26%	-30 000	91%	2 932
Markreserv fastighetstekn åtgärder	-16 345	-8 345	-3 648	22%	-16 345	100%	0
Fastighetsinvest KoF fastigheter	-56 694	-20 094	-15 515	27%	-56 694	100%	0
Summa	-113 083	-33 483	-27 661	24%	-110 151	97%	2 932

Driftkostnadskonsekvenser ska i regel finansieras inom befintlig budget, men dock ligger projektet ridanläggning Karlslund inom denna investeringsbudget där driftkostnadskonsekvens finns avsatt för Fritidsnämnden.

Trafik och Miljöinvesteringar

Trafik- och miljöinvesteringar har för 2022 en total budget på 75,9 mnkr, och under 2022 prognostiserar 93 procent av budgeten nyttjas. Till och med augusti har 34 procent av total budget nyttjats, och den relativt låga nyttjandegraden beror bland annat på att flera objekt ligger på kö hos Tekniska förvaltningens projektledningsenhet, förseningar i projekt på grund av försenade upphandlingar, förseningar hos leverantör på grund av brist på material samt att det inte gått att påbörja byggnation vintertid.

Trafik och miljöinvesteringar (tkr)	Budget 2022	Varav överförda medel	Utfall tom augusti	Förbrukn tom augusti	Prognos 2022	Förbrukn helår enl prognos	Avvikelse budget-prognos
City	-11 494	-10 994	-28	0%	-11 494	100%	0
Stadsmiljö, inkl odlingslotter	-5 616	-5 616	-206	4%	-5 464	97%	152
Kulturmiljövård	-3 956	-3 356	-2 348	59%	-3 956	100%	0
Åstaden	-4 743	-1 043	-201	4%	-4 575	96%	168
Trafik	-15 856	-14 856	-772	5%	-11 749	74%	4 107
Kollektivtrafik	-11 062	2 438	-15 648	141%	-10 090	91%	972
Skattefinansierade expl. Objekt	-12 622	-10 622	-60	0%	-12 622	100%	0
Naturvård, vatten, Karlslund	-9 558	-1 108	-6 276	66%	-9 558	100%	0
Tillgänglighetsrådet	-1 000	0	0	0%	-1 000	100%	0
Summa	-75 907	-45 157	-25 539	34%	-70 508	93%	5 399

Av total budget är 64 mnkr volympottsfinansierade investeringar, varav 55,5 mnkr prognostiserar nyttjas under 2022, vilket motsvarar en förbrukning på 87 procent. Prognosen innebär en beräknad ökad driftkostnad i form av ökade kapitalkostnader mellan 2,2 – 3 mnkr beroende på vilken avskrivningstid som användas vid beräkningen. För de volympottsfinansierade investeringarna finns även cirka 64,2 mnkr som upparbetade investeringskostnader som ännu ej aktiverats. Omräknat till beräknad årlig driftkostnad i form av kapitalkostnader genererar de oaktiverade investeringarna inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet en ökad årlig driftskostnad på mellan 2 – 2,7 mnkr.

Beräkningen avser helårseffekt så vilken effekt som uppkommer i år beror på när investeringen aktiveras.

Inventarieinvesteringar

Programområde Samhällsbyggnad har enligt beslut 2 mnkr avsatt för inventarieinvesteringar. Medlen kan vid behov begäras av alla driftsnämnder och beslut om ombudgetering sker sedan från Programnämnd samhällsbyggnad.

Inventarieinvesteringar samt övriga inv. (tkr)	Budget 2022	Varav överförda medel	Utfall tom augusti	Förbrukn tom augusti	Prognos 2022	Förbrukn helår enl prognos	Avvikelse budget- prognos
Inventarier programgemensamt	-2 000	0	0	0%	0	0%	2 000
Summa	-2 000	0	0	0%	0	0%	2 000

Driftkostnadskonsekvenser hanteras sedan inom befintlig ram hos den nämnd där investeringen genomförs. Då inget behov av inventarieinvesteringar lyfts prognostiseras medlen ej att nyttjas under året.

Kultur- och fritidsinvesteringar

Investeringar till kultur och fritid har en total budget på 40,0 mnkr där 26 procent har använts till och med augusti. Prognosen visar att totalt 52 procent förväntas användas.

Investeringsbudgeten för Fritidsnämnden uppgår till 26,1 mnkr, varav 11,7 mnkr är överfört från föregående år. Prognosen för investeringarna ligger på 15,8 mnkr för helåret, där avvikelserna mot budgeterad nivå ligger främst inom motionsspårsobjekten där förskjutningar av investeringar gjorts för att inte så många spår ska vara avstängda samtidigt, och objekt Fritidsyta Alkärrret. Resterande investeringsobjekt förväntas förbrukas i sin helhet under året.

Kultur- och fritidsinvesteringar (tkr)	Budget 2022	Varav överförda medel	Utfall tom augusti	Förbrukn tom augusti	Prognos 2022	Förbrukn helår enl prognos	Avvikelse budget- prognos
Fritidsinvesteringar	-26 131	-11 746	-6 730	26%	-15 829	61%	10 302
Motionsspår 2019	-156	-156	0	0%	-835	535%	-679
Motionsspår 2022	-2 100		-135	6%	0	0%	2 100
Motionsspår Karlslund	-2 309	-2309	-2 373	103%	-2 609	113%	-300
Motionsspår Markaspåret	-8 791	-8791	-213	2%	-3 000	34%	5 791
Motionsspår ökna	-4 100		0	0%	-2 000	49%	2 100
Motionsspår sanatoriet	-3 500		-2 697	77%	-2 900	83%	600
Material friidrott universitetet	-1 075		0	0%	-1 075	100%	0
Ny brygga kanotförening	-370		0	0%	-370	100%	0
Avfallsutrymme kommunala anläggningar	-440		0	0%	-240	55%	200
Vaktmästeri Trängen	0						0
Ännaboda	-1 300		-256	20%	-1 300	100%	0
Fritidsyta Alkärrret	-490	-490	0	0%	0	0%	490
Inventarieinvesteringar Fritidsnämnden	-1 500	0	-1 057	70%	-1 500	100%	0
Kulturinvesteringar	-13 894	-8 456	-2 742	20%	-5 110	37%	8 784
Inventarier	-1 500	0	-89	6%	-602	40%	898
Äventyrshall Tegelbruket	-172	-172	0	0%	0	0%	172
Konstiv. Lilla Å-promenaden	-541	-541	0	0%	-541	100%	0
Konst 1%	-11 681	-7743	-2 653	23%	-3 967	34%	7 714
Summa	-40 025	-20 202	-9 473	24%	-20 939	52%	19 086

Investeringsbudgeten för Kulturnämnden uppgår till 13,9 mnkr, varav 8,5 mnkr är överfört från 2021. Prognosen för investeringarna visar ett utfall på 5,1 mnkr, där den största avvikelsen mot budget hänförs till objekt Konstutsmyskning 1% som inte väntas hinnas med att nyttjas i sin helhet under året eftersom Konsthallen saknar resurser att omsätta medel i samma takt som de tillkommer.

För alla investeringar, exklusive inventarieinvesteringar och 1%-konst, finns medel avsatta för driftkostnadskonsekvenser. För investeringarna enligt 1%-konst är enbart medel avsatta för kapitalkostnad/räntekostnad, men inte för ökade driftkostnader som genereras i och med en utökad konstsamling att underhålla.

Investeringar – taxefinansierad verksamhet

Programnämnd samhällsbyggnads taxefinansierade investeringsbudget uppgår till totalt 583,9 mnkr varav 114,8 mnkr är överförda medel från 2021. Till och med augusti har 44 procent utnyttjats. Prognosen visar att 83 procent av budget förväntas användas.

Programområde Samhällsbyggnads taxefinansierade investeringar (tkr)	Budget 2022	Varav		Förbrukn		Förbrukn helår enl prognos	Avvikelse budget- prognos
		överförda medel	Utfall tom augusti	tom augusti	Prognos 2022		
Teknisk nämnd Avfall	-56 762	-43 262	-36 902	65%	-55 358	98%	1 404
Teknisk nämnd VA	-527 114	-71 549	-221 819	42%	-430 258	82%	96 856
Summa	-583 875	-114 811	-258 721	44%	-485 616	83%	98 259

Avfalls investeringsbudget uppgår för 2022 till 56,8 mnkr varav 43,3 mnkr avser överförd budget från 2021. För 2022 prognostiseras 55,4 mnkr att nyttjas, vilket motsvarar en förbrukning på 98 procent. Den enskilt största investeringen i ny deponietapp beräknas genomföras enligt plan.

VAs investeringsbudget uppgår till 527,1 mnkr där 71,5 mnkr är överförd budget från 2021. Prognosen visar en förbrukning på 82 procent av budget. Flera tidsförskjutningar i olika projekt bland annat på reningsverket men också investeringar i ledningsnät gör att inte alla investeringar genomförs som planerat. Avvikelsen beror även på en lägre prognos för vattenreservoaren Lyra som felaktigt har fått för mycket budgetmedel överförda från tidigare år.

Driftkostnadskonsekvenser av investeringarna finansieras inom verksamheternas egen budget och ska därmed rymmas inom intäkterna från taxor och avgifter. Om inte planerade investeringsbehov bedöms rymmas inom nuvarande taxenivåer behöver taxorna justeras.